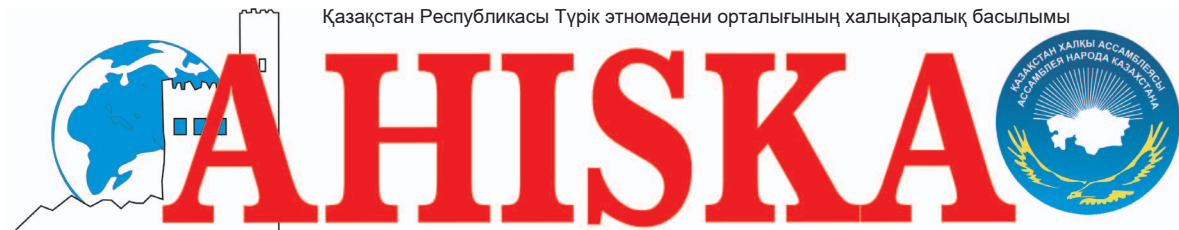

Қазақстан Республикасы Түрік этномәдени орталығының халықаралық басылымы

Международная газета Турецкого этнокультурного центра РК

19 Nisan 2013 sayı: 16 (465)

Kazakistan Ahıska Türkleri Milli Merkezi'nin Uluslararası gazetesi

Стр. 2

Подводя итоги

В пятницу, 12 апреля 2013 года в Доме Дружбы г. Алматы состоялось совещание членов Совета Ассамблеи народа Казахстана под председательством заместителя Председателя — заведующего Секретариатом Ассамблеи народа Казахстана Администрации Президента РК Ералы Тугжанова.

İMAMLARIMIZ TÜRKİYE YOLUNDA

8. Sayfa

По родословной...

По просьбам некоторых постоянных читателей нашей газеты, проживающих в Талгаре и желающих узнать свою родословную, я начала с посещения своего отца, чтобы вновь и вновь распространить его о том, что он помнит. Ведь, несмотря на его преклонный возраст, он обладает великолепной памятью. Он помнит все, что было даже в его детском возрасте. Людей старшего поколения у нас в Талгаре всего несколько человек. После длительной беседы он пообещал мне провести нашего родственника — Алы Исмаил оғлы Сафарова, единственного здравствующего ныне из старшего поколения рода Сафаровых...

Стр. 6-7

Құттықтаймыз!

Оңтүстік Қазақстан облыстық түрік этномәдени орталығының төрағасы Асанов Латипша Қаймаханұлын Оңтүстік Қазақстан облысының полиция қызметін бақылау жөніндегі қоғамдық кеңестің мүшесі болып сайлануымен құттықтаймыз!

Латипша Қаймаханұлы! Сізге, Республикалық «Ахыска» этномәдени орталығы мен «Ахыска» газетінің ұжымы атынан шығармашылық шабыт пен еңбекте табыс тілейміз! Егемен елдің тарихында адал да арда азамат ретінде қала беруіңізге тілектеспіз! Жүрер жолыңыз ұзақ, шығар тауыңыз биік, көрер қызығыңыз мол болғай!

ЭЛЕКТРОННАЯ ВЕРСИЯ ГАЗЕТЫ: www.ahıska-gazeta.com

2 19 апреля 2013
ahıska60@mail.ru

В пятницу, 12 апреля 2013 года в Доме Дружбы г. Алматы состоялось совещание членов Совета Ассамблеи народа Казахстана под председательством заместителя Председателя — заведующего Секретариатом Ассамблеи народа Казахстана Администрации Президента РК Ералы Тугжанова.

В мероприятии приняли участие все этнокультурные деятели республиканских и городских этнокультурных объединений, члены Научно-экспертного совета АНК, представители СМИ.

В ходе совещания были рассмотрены вопросы подготовки к XX сессии Ассамблеи народа Казахстана «Стратегия «Казахстан-2050: один народ — одна страна — одна судьба», заслушан отчет заместителя Председателя Ассамблеи народа Казахстана, председателя Турецкого этнокультурного объединения «Ахыска» РК Зиятдина Касанова о проделанной работе. Также были обсуждены другие организационные вопросы деятельности Ассамблеи.

Открыл заседание приветственной речью Ералы Лукпанович Тугжанов:

— Уважаемые коллеги, до XX юбилейной сессии Ассамблеи народа Казахстана остались считанные дни. Она, как обычно, пройдет во Дворце Мира и Согласия. Сегодня мы собрались обсудить организационную сторону сессии, а также имеющиеся у вас вопросы. Руководителем Администрации Президента уже подписан план проведения данного мероприятия, и подготовка к нему идет полным ходом. А теперь я представляю слово Зиятдину Исмихановичу Касанову. Хочу отметить, что за прошедший год сделано немало работы и роль Зиятдина Исмихановича как заместителя Председателя Ассамблеи народа Казахстана была очень заметной. Он серьезно подходит ко всем проводимым нами мероприятиям, вместе с нами выезжает в регионы и проводит разъяснительные беседы среди населения. Люди в глубинке ничего не знают о работе Ассамблеи народа Казахстана, а между тем мы претворяем в жизнь многие полезные и нужные для населения проекты.

Зиятдин Касанов, заместитель Председателя Ассамблеи народа Казахстана, президент правления Турецкого этнокультурного центра РК «Ахыска».

— Уважаемые члены Совета Ассамблеи народа Казахстана, уважаемые участники совещания!

На XIX сессии Ассамблеи народа Казахстана Президент Республики Казахстан возложил обязанности на вновь избранных заместителей Председателя Ассамблеи народа Казахстана, и сегодня как одному из них мне представляется возможность подвести итоги, с которыми мы пришли к XX сессии Ассамблеи. К юбилейной сессии АНК мы подошли с завершением реализации проекта «Дорожная карта мира и со-

гласия», в котором приняли участие все этнокультурные объединения Республики Казахстан. Передавая эстафету из города в город, казахстанцы благодаря этому удивительному проекту смогли объединить все регионы и укрепить сотрудничество во всех сферах жизни республи-

ки. И, наверное, символично, что итоги этого проекта будут подведены с участием делегации АНК г. Алматы в столице нашей республики в преддверии XX сессии Ассамблеи народа Казахстана.

За прошедший год мы подготовили и приняли участие в большом количестве различных мероприятий республиканского и областного масштабов. Хотелось бы отметить участие в мероприятиях депутатов Мажилиса Парламента от Ассамблеи народа Казахстана и Научно-экспертный совет, куда входят ученые различных национальностей. Один из примеров их работы — научно-практический международный семинар в Шымкенте, итоги которого высоко оценили ученые Казахстана, Узбекистана и Киргизии. Наши депутаты не остаются в стороне от жизни Ассамблеи. Недавно при их участии и участии Ассамблеи народа Казахстана в этом зале состоялась торжественная презентация книги Леонида Юзефовича Гирша — ветерана Великой Отечественной войны, члена Ассамблеи народа Казахстана.

Хочу особо подчеркнуть работу Ассамблеи в моменты стихийных бедствий. Во время наводнения в ЮКО Ассамблея народа Казахстана своими действиями еще раз доказала свое единство, мы с Ералы Лукпановичем выезжали туда в составе делегации, чтобы оказать материальную и моральную поддержку.

На XIX сессии АНК Президент Республики Казахстан поручил Главу государства Ассамблею народа Казахстана подписать меморандум с Фондом «Самрук-Казына» и АО «Накопительный пенсионный фонд «Нефтегаздем» о проведении информационно-разъяснительной программы «Народное IPO» и финансовой грамотности населения. В целях реализации этой программы прошли мероприятия по всему Казахстану. Так, например, только в г. Алматы прошли семинары-тренинги в 54 учреждениях с охватом более трех тысяч человек.

За этот год мы приняли участие во многих проектах Ассамблеи народа Казахстана. Вместе с Ералы Лукпановичем мы обехали с разными поручениями города Казахстана и, наверное, одним из таких важных событий стало посещение в составе Алматинской делегации городов Талдыкорган и Уштобе. В наших сердцах проект, который касается многих присутствующих здесь, — это проект Ассамблеи «Память во имя будущего». Ассамблея народа Казахстана провела ряд мероприятий, посвященных памяти жертв политических репрессий, чтобы весь Казахстан, наши отцы могли вспомнить тяжелые события прошлого, а наши дети могли знать историю появления наших народов в Казахстане. Считаю, что инициатива проведения подобных мероприятий впрямь должна оставаться за Ассамблей народа Казахстана.

дент Республики Нурсултан Абишевич Назарбаев отвел важную роль государственному языку и поставил задачу к 2020 году овладеть государственным языком более чем 90 процентам населения. Хотелось бы отметить, что в этом плане ведется большая работа с участием Ассамблеи народа Казахстана, Секретариата АНК. В прошлом году стартовал проект ускоренного изучения казахского языка «Тілдарын». Эта программа проходила в Турции и получила очень хорошее отражение. Участниками этого проекта были мажилисмены, сенаторы и члены АНК, в числе которых были и мы с Ералы Лукпановичем. Ералы Лукпанович уделяет этому проекту большое внимание, а мы должны его в этом всецело поддерживать.

В 2012 году в календарь Республики Казахстан была внесена еще одна значимая дата. 1 декабря 2012 года вся республика впервые отпраздновала День Первого Президента. Ассамблея народа Казахстана при поддержке Турецкого этнокультурного центра и акимата города Алматы в этот день организовала для деловых представителей и общественности города Алматы в отеле «Интерконтиненталь» («Анкара») большое благотворительное мероприятие. Все собранные средства были направлены на социальный проект «Чистый воздух Алматы» Клуба «Ротари».

В календарь 2013 года входит еще одно важное событие — День защитника Отечества 7 мая, и в этом году впервые в истории Казахстана мужчин

Мы стараемся участвовать во всех сферах жизнедеятельности. Мы проводим большую работу по поднятию образовательного уровня молодежи. Открытый нами в позапрошлом году лицей в городе Талгаре Алматинской области уже начал давать результаты. Ученик данного лицея, этнический турок, занял третье место на олимпиаде по знанию государственного языка, в которой участвовало пять тысяч человек. В лицее участвую троесот человек, из них 118 учеников коренной национальности, 108 турок-ахыска и остальные ребята — представители других этносов. Дети говорят на четырех языках, получают пятиразовое питание. Несколько дней назад наш лицей посетил Серик Абиенвич Умбетов, он отметил высокое

качество образования, получаемого учениками лицея, и поблагодарил Турецкое этнокультурное объединение данного учебного заведения. Таким образом Турецкий центр вносит свой вклад в развитие и воспитание подрастающего поколения.

Обо всех проведенных нами мероприятиях рассказывать не стану, а в завершение хочу еще раз поблагодарить Главу нашего государства Нурсултана Абишевича Назарбаева и всех вас за оказанное мне доверие. Подводя итоги, я скажу, что на своем посту делала все возможное, чтобы оправдать доверие нашего Президента и ваше доверие. Думаю, что вновь избранные заместители тоже приложат максимум усилий, а мы их будем поддерживать. Работы очень много, но вместе мы составим единое целое, поэтому, поддерживая друг друга, мы должны идти вперед и гордиться тем, что мы делаем для Казахстана во всех уголках мира.

Спасибо за внимание. Далее с короткими докладами выступили председатель Ассоциации общественных объединений немцев Казахстана «Возрождение» Александр Федорович Деведер, президент Ассоциации курдов Казахстана Князь Ибрагимович Мирзове и председатель АНК по южному региону Габит Нурадилулы Нурадил.

Уважаемые коллеги, позвольте мне сказать несколько слов о работе Турецкого этнокультурного центра. Мы, как часть Ассамблеи народа Казахстана, за прошедший год провели 118 мероприятий разного плана и характера.

Жанна АЖМУХАМЕДОВА

Жанна АЖМУХАМЕДОВА

Жанна АЖМУХАМЕДОВА

Жанна АЖМУХАМЕДОВА

Жанна АЖМУХАМЕДОВА

Жанна АЖМУХАМЕДОВА

Жанна АЖМУХАМЕДОВА

Жанна АЖМУХАМЕДОВА

Жанна АЖМУХАМЕДОВА

“Ахыска”

Подводя итоги

Жанна АЖМУХАМЕДОВА

Жанна АЖМУХАМЕДОВА

Жанна АЖМУХАМЕДОВА

Жанна АЖМУХАМЕДОВА

Жанна АЖМУХАМЕДОВА

Жанна АЖМУХАМЕДОВА

Жанна АЖМУХАМЕДОВА

Жанна АЖМУХАМЕДОВА

Жанна АЖМУХАМЕДОВА

KAZAKISTAN'DAN ÇİN'E İHRAÇ EDİLEN PETROL HACMİ 50 MİLYON TONU AŞMIŞ DURUMDA

Çin Ulusal Petrol Şirketi'nin verilerinde Kazakistan'dan Çin'e ihraç edilen petrol hacminin 50 milyon tonu geçtiği görünüyör. Çin şirketi temsilcisinin açıklamasında iki ülke arasındaki boru hattının uzunluğu 1 bin 200 km'yi

oluşturup her yıl bu güzergah üzerinden Kazakistan'dan Çin'e tedarik edilen petrol hacminin %20 oranda artış gösterdiği biliniyor.

Çin temsilcisinin açıklamasına göre, 2014 yılında bu boru hattı maksimum yük taşıma hacmini dolduracak, dolayısıyla taraflar borunun yük taşıma kapasitesini arttırma doğrultusunda görüşmeler gerçekleştirip 'Atasu - Alaşankou' güzergahı üzerinde iki pompa istasyonu inşa etmeyi planlıyorlar.

2006 - 2012 yılları arasında Kazakistan'dan Çin'e ihraç edilen petrolün toplam değeri 32,85 milyar Dolar'a ulaşmış.

Çin'e yapılacak bu yılki petrol ihracatının 12 milyon ton civarında olacağını belirten 'KazTransOil' Genel Müdürü Kayırgeldi Kabaldin, "Halihazırda mevcut sistem bir yılda 14 milyon tona kadar, tasarımı kapasitesi ile 20 milyon tona kadar yük taşıma gücüne sahiptir" dedi.

(kapital.kz)

"KAZAKISTAN TEMİR JOLU" 200'DEN FAZLA YENİ YOLCU VAGONLARI SATIN ALACAK

Merkez İletişim ofisinde düzenlenen basın toplantısında 'Kazakistan Temір Jolu' Başkan Yardımcısı Aşhat Akçurin, 'Kazakistan Temір Jolu' Ulusal demiryolu temsilcileri tarafından 200'den fazla yeni yolcu vagonların satın alınacağını dile getirdi.

Konuşmasında, "Bu yıl içerisinde ulusal şirketimiz 200'den fazla yeni yolcu vagonu satın alacak, bunlardan 158 tanesi 'Tulpar-Talgo' tesisinden alınacak" diye belirten Başkan Yardımcısı, Ukrayna'dan toplam 49 yolcu vagonunun getirileceğini, bunlardan 16 tanesinin ise ülkeye getirildiğini de vurguladı.

(gazeta.kz)

MAAŞI 108.857 TENGE'Yİ OLUŞTURDU

İstatistik Ajansından yapılan açıklamada Kazakistan'da, Mart 2013 ayında işçilerin brüt ortalama nominal maaş miktarının 108.857 Tenge'yi oluşturduğunu bildirildi.

İstatistik Ajansının açıklamasına istinaden Mart 2012 ayında %8,2 artış olduğu, Şubat 2013 yılında kişi başına düşen nominal gelirin geçen yılın Şubat ayına nazaran %2,2 oranda yükselerek (%9,4 oran) 52 231 Tenge olduğu görünüyor.

Mart 2013'te ülkede işsiz sayısı 474.300 kişiyi oluşturdu. İşsizlik oranı çalışabilir nüfusun %5,3'ünü oluşturdu.

(gazeta.kz)

Kazak Otomobil İşleri Derneği Genel Müdürü Murat Rahimberdiyev açıklamasına istinaden, 2013'ün sonuna kadar yurt dışı pazarında uygulanan yerli otomobil düzenine göre %25'e ulaşacak.

KAZAKISTAN'DA ARABA ÜRETİMİ %120'YE ULAŞACAK

Kazak Otomobil İşleri Derneği'nde 2013 yılında Kazakistan'ın otomotiv sektörünü geliştirecek uzun vadeli bir devlet programının geliştirilmesi ve kabul edilmesi bekleniyor. Bu programın kabul edilmesi, Kazakistan'da üretilen otomobillerin talebin artmasını sağlayarak üretimin otomobillerin yelpazesinin genişlemesine yol açacak.

Murat Rahimberdiyev'in fikrinde bu program sayesinde Gümrük Birliği ülkeleri arasında Kazakistan'ın ihracat payı da yükselecek. Kazak Otomobil İşleri Derneği tarafından uygulanan önlemler sonucunda üretilen mal hacminin fiziksel endeksi bu yılın sonuna kadar %120'ye eşit olacağı tahmin ediliyor. Yeni otomobillerin satışları bir önceki yıla nazaran %80 oranda artarak ortalama 140-150 bin adedi oluşturacağı, ikinci el otomobil ihtalati ise düşük seviyede olacağı bekleniyor. Kazak Otomobil İşleri Derneği'nin tahminine kullanılan otomobillerin tekrar satış çıkarılma hacmi 2013'ün sonuna kadar 180-200 bin adete düşecek.

2020 yılına kadar Kazakistan otomotiv sektöründe üretilen otomobillerin sayısı 300 bini oluşturup bunun %50'si yurt dışı pazarına, %50'si ise ihracata yönlenecek.

Murat Rahimberdiyev'in değerlendirmesine göre araba mühendisliği sektöründe yüksek göstergeleri elde etmek için bu sektöre yatırım arttırılıp hem üretimi de hizmet için yeni projelerin devreye alınması gerek.

Sanayi ve Yeni Teknolojiler Bakanlığı verilerine istinaden 2012 yılında 77,1 milyar Tenge karşılığında treyler, yarı römorklar ve motorlu taşıtlar, 100,7 milyar Tenge karşılığında diğer araçlar üretildi, bulunduğumuz yıl içerisinde ise 275 milyar Tenge karşılığında otomobillerin ve ekipmanların onarım ve montajı gerçekleştirildi.

2012 yılında Kazakistan'a farklı ülkelerden (Rusya'dan 55 bin; Japonya'dan 16 bin; Çin'den 10 bin; Almanya'dan 10 bin; Güney Kore'den 5,5 bin; Özbekistan'dan 5 bin; ABD'den 3 bin) olmak üzere yaklaşık 120 bin değişik amaçlara yönelik yeni otomobillerin ihtalati gerçekleştirildi.

(kapital.kz)

TENGE EURO KARŞISINDA %6 DEĞER KAZANDI

K.C. Merkez Bankası'nın verilerine göre Tenge Euro karşısında değer kazandı, yani 2011 yılında Euro'nun ortalama kuru 204,11 Tenge'yi oluştururken 2012 yılında ise 191,67 Tenge oldu.

Rus Rublesi'nin de 2011 yılında ortalama kuru 5 Tenge iken 2012 yılında ise 4,8 Tenge olup değer kaybetti.

Bağımsız analist Damir Seysebayev şöyle açıklıyor: "ABD Doları'nın, Euro ve Rus Rublesi karşısında değer kazanması Tenge'nin de bu para birimleri karşısında güçlenmesini sağladı". BCC Invest'ten yapılan açıklamada önümüzdeki aylarda Euro/ABD Doları kurunun değişkenlik sergileyeceği bildiriliyor. BCC Invest Araştırma Bölümü Başkanı Adil Tabildiyev şöyle açıklıyor: "Dolar kuru 1,2 ile 1,5 Euro arasında değişecek. Buna göre, Tenge'nin Euro karşısındaki kuru ise 180 ile 235 arasında değişecek."

Tahminlerimize göre, önümüzdeki 6 - 12 ay içinde Tenge'nin Rus Rublesi karşısındaki kuru (4,7 ile 5 arasında) önemli ölçüde değişmeyecek.

Kazakistan Merkez Bankası'nın verilerine istinaden, 14.Nisan.2013 tarihinde resmi döviz kuru: Dolar - 150,93 Tenge; Euro - 197,17 Tenge ve Rus rublesi - 4,87 Tenge oldu.

(kapital.kz)

ALMATI VALİSİ YESİMOV: "HEDEFİMİZ - ALMATI'DA TURİST SAYISININ 1 MİLYONA ARTTIRILMASI"

Bugün, Kazakistan'da Almatı merkezinde bulunan ve dünya çapında tanınmış, otelcilik sektörünün öncülerinden olan 'Best Western International' ağı 'Best Western Plus Atakent Park Hotel'in açılış töreni gerçekleştirildi.

Otelin açılış törenine katılan Almatı Valisi Ahmetjan Yesimov, bu tür 4 yıldızlı otel ağının 80'den fazla ülkede bulunduğu belirtilerek tüm katılımları ve Almatı sakinlerin tebrik etti.

Altyapımın oluşturulması ve geliştirilmesi yoluyla turizm sektörünün istikrarlı gelişimini amaçlayan program kapsamında yapılan otel, Kazakistan'ın imajını oluşturanak ülkemize turistlerin çekilmesini sağlayacak.

Almatı Valisi Ahmetjan Yesimov şöyle konuştu: "Merkezimiz bölgesel bir turizm merkezi olarak büyümektedir."

Geçen yılki verilerde Almatı'ya gelen turistlerin sayısı %5 artarak 812 bini oluşturdu. Hedefimiz bu sayıyı en kısa zamanda 1 milyona çıkarmaktır. Böylece şehrimizde yeni iş yerleri açılacak, devlet hazinesinin geliri artacak."

'Best Western Plus Atakent Park Hotel' otelinde 200 civarında konforlu oda, 2 büyük konferans salonu, iş

merkezi, restoranlar, bar ve spa - merkezi mevcuttur. Daha önce de belirtildiği gibi, 2020 yılına kadar Kazakistan'ın turizm sektörünün gelişmesi, yemek, ulaşım, perakende satış tesislerinin kari dahil olmak üzere 9,9 milyar Dolar geliri sağlayacakken ülkenin GSYH gelirinin ise 2020 yılında 6,9 milyar Dolar olması bekleniyor. Öte yandan Kazakistan'daki 'Turiz Konseyi' çalışmalarını yenileyerek cari yılın Nisan ayında ilk toplantısını düzenleyeceği duyurulmaktadır.

Kazakistan İstatistik Kurumu'nun geçen yılki verilerine istinaden Kazakistan'daki otellerin ortalama konaklama yüzdesi toplam %26,4 olup, en yüksek göstergesi Mangistau Eyaleti - %54,1 elde etti, sonra Atırau Eyaleti - %49,8 ve Almatı - %42,1 gelmektedir.

(almaty.kz/kapital.kz)

Қателіксіз және сәтті таңдау

Қазіргі талаптарға сай білім алысы келетін жастар үшін әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университеті — дұрыс таңдау болып табылады. Өйткені, университет — Қазақстанның жоғары оқу орындарының бас ретінің бірі. Қазіргі таңдағы «Сапа саласындағы жетістіктері үшін» сыйлығының лауреаты атанды. Қызмет көрсету саласы саласындағы жетістіктері үшін ТМД елдерінің ынтymақтастығы сыйлығының дипломына ие болды. Университет ЖОО-ның халықаралық рейтингісінің TOP 400-үздігіне кіреді: Times Higher Education, Academic Ranking of World Universities Шанхай рейтингісі және World University Rankings; білім беру саласындағы «Рейтинг» Тәуелсіз рейтинг агенттігінің TOP 75 үздік ЖОО кіреді.

Бакалавриат, магистратура және докторантура білім беру бағдарламалары Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрлігінің Ұлттық аккредитациялық агенттігінде ұлттық аккредитациядан, гуманитарлық және жаратылыстану бағыттары бойынша мамандықтар ASIIN, AQUIN халықаралық аккредитациясынан өтті.

Біздің университетіміз Қазақстан жоғары оқу орындары және Орта Азия елдерінің арасында Бірінші болып Солтүстік қаласында университеттердің Ұлы Хартиясына қол қойып, өлеңдік білім беру кеңістігіне және Еуропа елдерінің жоғары оқу орындарына кіруге жол ашып, халықаралық сертификат жүйесі IQNET күшіне ие болды.

ҚазҰУ құрамында 14 факультет, алпыстан астам кафедра, 22 ғылыми-зерттеу институттары және орталықтар, технопарк жұмыс істейді. 2 мың профессор-докторлар, ғылым кандидаттары және философия докторлары, 100-ден астам академиктер жұмыс істейді.

Университетті бітірушілердің көпшілігі мемлекеттік жоғары лауазымды қызметте, білгілі ғалымдар және іскер адамдар болып табылады.

Университет бірлескен халықаралық бағдарламалары бойынша, студенттер алмасу және тәжірибе өткізу бойынша өлеңнің ірі халықаралық Жоғары оқу орындарымен жұмыс істейді. ШЕМ университетімен, ТМД жүйелік университетімен, Темпус Тасис (Эразмус Мундус) университеттер еуропалық консорциумдарымен және т.б. жобалар жүзеге асырылуда.

Университетте ғылыми-зерттеу, тәжірибелі-конструкторлық жұмыстарды, өндіріс, студенттік-конструкторлық бйорны үйлестіретін, университеттің барлық магистратурада экология, география, гидрология, метеорология және гидрология; рекреациялық география және туризм, картография және геоинформатика кафедраларында:

Бакалавриатта география, гидрология, метеорология, туризм, геодезия және картография, жерге орналастыру, кадастр, экология және өмір сүру қауіпсіздігі мен қоршаған ортаны қорғау мамандықтары; Рn.D докторантурада география, гидрология, метеорология, туризм, картография және экология мамандықтары бойынша оқыту халықаралық бағдарламамен жүргізіледі және оқу барысында магистранттар мен докторанттар міндетті түрде шет елдің алдындағы қатарлы оқу орындарында стажировка өтеді.

Эль-Фараби атындағы ҚазҰУ ғылыми және интеллектуалдық әлеуетін толық қолдау үшін ғылыми-зерттеуді бірыңғайлап жетілдіру, ғылыми-өндірістік қызметті кешенді дамыту, инновациялық қызметті дамыту, студенттер мен ғалымдар арасындағы халықаралық ынтымақтастықты нығайту мақсатында жұмыс жасауда.

Университеттегі даму және инновациялық қызметпен қамтамасыз ету жолдарында, инновациялық қызмет орталығы қаланың, шетелдің қоғамдық

Энерго-экология кафедрасы
Ә. Каримов

ПОЗДРАВЛЯЕМ!

ФАРХАД БАХОДИРОВИЧ АЗИЗОВ родился 22.04.1963 г. в с. Палван-ата Хатырчинского района Самаркандской области Узбекской ССР. В 1980 году с отличием окончил среднюю школу. В 1980-1983 годы служил в рядах Вооруженных Сил СССР в ГДР. В 1984 году поступил в Каргандинский педагогический институт на факультет НВП и ФВ и окончил его с отличием в 1988 году.

Трудовую деятельность начал в 1988 году преподавателем начальной военной подготовки и физической культуры в СШ им. Маяковского (ныне Мартобе) Сайрамского района. С 1989 года по декабрь 1997 года работал инструктором Сайрамского райкома партии Казахстана, главным специалистом Сайрамского районного акимата, заведующим общим отделом раймаслихата, заместителем акима Тассайского сельского округа. С декабря 1997 года по сентябрь 2007 года работал директором СШ №14 им. М. Сапарбаева с. Карасу Сайрамского района Южно-Казахстанской области. В 1996 году окончил Южно-Казахстанский агропромышленный колледж по специальности техник-технолог. С 2004 года являлся депутатом Сайрамского районного маслихата.

С сентября 2007 года по ноябрь 2011 года работал методистом физической культуры Сайрамского районного отдела образования. С ноября 2011 года по настоящее время является директором ОСШ им. М. Макаева Сайрамского района ЮКО.

С августа 1998 года — председатель Сайрамского районного Турецкого этнокультурного центра. За время работы показал себя с положительной стороны, обладает высокими организаторскими способностями. Требуется к себе и окружающим, ответственно относится ко всем видам деятельности, ведет большую работу по патриотическому воспитанию, претворяет в жизнь политику Президента Республики Казахстан Н.Назарбаева по укреплению дружбы между этносами Казахстана. Владея в совершенстве государственным языком, он занимается пропагандой государственного языка среди турок-ахыска. Фархад Баходирович проводит большую работу по возрождению и сохранению традиций турецкого народа. Под его руководством ежегодно проводится День языка, культуры, быта и традиций турецкого народа. Принимает участие в районных мероприятиях, посвященных государственным праздникам, а также во всех заседаниях турецкого этнокультурного центра, высказывая свое мнение о необходимости укрепления дружбы между народами, проживающими в РК.

Среди жителей района и турецкой диаспоры пользуется заслуженным уважением и авторитетом.

За долготлетнюю и добросовестную работу по укреплению дружбы между этносами неоднократно награждался грамотами районной, областной администрации, районного, областного маслихата. Награжден грамотами областного и республиканского Турецкого этнокультурного центра.

Награжден восьмью юбилейными медалями Республики Казахстан, в том числе «10-летие Конституции РК», «20-летие Независимости РК», «20-летие Вооруженных Сил РК», медалью «Шапағат», Б. Момышлы и другими.

Женат, воспитывает сына.

Праздник тепла и радости

Казахстанцы в течение целого месяца празднуют Наурыз. Этот праздник люди встречают песнями и танцами, готовят национальные блюда, сладости. А изюминкой стола является наурыз-коже. Вот и жители микрорайона «Думан» в пригороде Алматы очень весело встретили Наурыз.

В субботу, 13 апреля жители микрорайона с самого утра вышли на празднично украшенную площадь. Они установили юрты, приготовили большое количество национальных блюд. Веселая концертная программа была организована детсадом №116 и ансамблем «Ардагер». Дети и артисты художественной самодеятельности спели песни, рассказали стихотворения, показали сценки. Концерт собрал всех жителей микрорайона «Думан» и проходил под несомлажаемыми аплодисментами.

После окончания концерта жители «Думана» приглашали гостей в юрты и угощали их разнообразными вкусностями. Каждый унес собой тепло и радость праздника.

Руфина ЭЮБОВА

"Ахыска"

19 апреля 2013
ahiska60@mail.ru

İstiklal savaşında bu köy büyük katliam gördü. O dönemlerde Kenarbel köyü Ermeni'den, Rus'tan çok işkenceler çekti. Karsın işgali 1876-1878 senelerde oldu. Bu yıllara 93 harbi deniliyor. 1870 yılına kadar Durdagi beyin dedeleri burada bu şekilde yaşadılar. 1878 yılından sonra Kars, İğdir, Gağızman, Erzurum, Karakrut, Oltu, Artvin, Narman ve S köyler Rus işgaline girdi. Bu araziler 43 yıl Rus işgalinde kaldı. Demir Kapı Derbent Osmanlı'nın sınır kapısı oldu. Buralar düşmanlardan çok katliam gördü. Şimdiki Ahıska, Ahrkekek de o zamanlarda Ruslar tarafından işgal edilen topraklardı.

Yrd. Doç. Dr. Sevill Allahverdi
kızı PIRIYEVA

Kenarbel'in Tarihi

İstiklal savaşında Kazım Karabekir'in Enver Paşanın burada mücadele ettikleri tarihlere cumhuriyet ilan ettikten sonra harp bedeli olarak Karsı Ruslara verildi. Ruslar Sivas'a kadar gittiler ancak buna Türkler bir müddet koydu. Ruslar 43 yıl burada kaldıktan sonra Atatürk Trabzon'dan emir veriyor, Ruslar burayı terk etsin! O zaman Kazım Karabekir buraları işgal etmişti. Ruslar bu yerleri terk ettiği sıra Karsın Karadağ bölgesinde kendilerinin gizli çok derin silah depoları kaldı. Belki de günümüzde tespit edilmemiş silah depoları halen var orada. Onlar hamin silahları silah yağma bulup sakı sarak sakalmışlar ki, çürümüş. Ruslar bu toprakları terk ettiği zaman Ermenilere demis ki, "biz burayı terk ediyoruz ama burada silah depolarımız kaldı, bu silahları size bırakıyoruz. Burada yaşayan insanlara eziyet edin, öldürün buraları işgal edin bu topraklar size kalsın". Ermeniler acımasızca Türkleri eziyet vermiş ve çok büyük katliam türüyorlar.

Kenarbel Köyünün Şehitleri

1915 yıllarında bir aya kadar ermeni çetesi bu topraklarda kalmış. Ermeniler sadece Kenarbel köyünde yaşayan Ahıskalılardan yedi kişiyi şehit ettiler. Birinci şehit İsa Göktaş ile Resul Göktaş, Şevket Aktaş, Derviş Kartal oğlu Balabek Kartal, Dünyamalı Parabaş, Nebi Sözbir ve Mehmet Aliğil oldu. Mehmet Aliğil o zaman 7-8 yaşında bir çocuktur. İsa'nın oğlu Hamza'nın iki evi vardı. Onun bir evi Yerliçayın bir evi Aşk Şenlikte idi. Ailesi bu iki eve yerleşmişti. O babası Hamza'yı Aşk Şenlik'e gönderiyor. O zamanları Aşk Şenlik köyü adı Suhara idi. Hamza bir günü ailesini dolaylıktan sonra karanlıkta yolda gittiği yerde karşıdan 2 adam çıkıyor. Onlardan biri nerdeyse 13-17 yaşlarında genç bir deli kanlıydı. Bunlar hep birlikte aşağı köye doğru yürüyorlar. Köyde Ermenilerin örgütü her gün toplantı yapar evleri arardı ki, kimlerin evinde yabancı var, kim kimle ne konuşuyor. Hatta ahırdaki tahıl ambarlarına kadar ararlardı. Oraya yakın tepeden baktıktan köyün içi çirisi gözüküyor. Bu üç adam tepeden bakıyor ki, aşağı köyde bir kalabalık var. Yani bu üç adamın haberi varmış,

siz kaçın. Bunlar kaçmakta olsun ki, bu askerler çocuğa yetişiyor. Yetiştigi gibi çocuğu vuruyorlar. Çocuğu vurduğunu o kaçan ikisi kişi duyuyor ve mecburen kaçmayı devam ediyor. Ancak askerler bu kişinin peşinden koşmaya hursla devam ediyor. Bu arada Hamza'nın 14 yaşındaki arkadaş Şevket'e çok yoruluyor ama Hamza onu bırakıyor. Ancak mesafe çok az kalmış nerdeyse 50 metre. Şevket de Hamza'ya yalvarıp ısrar ediyor, diyor ki, sen evlisin beni bırak kaç, (Hamza 17 yaşında 1-2 aylık evliydi o zamanlar). Hamza diyor, olmaz vursam da seni götüreceğim. Şevket o kadar

şın aralık ayından itibaren 3 ay kalmış. Mağaraya sığınmışlar. İnsanların evleri doğunun güney tarafında olduğu için geceyle Batı tarafa doğru kaçmak zorunda kalmışlar. Köylü Türkler Rus askerinden canlarını kurtarmak için ellerine gelen yorgan, çarşafına bürünüp kaçmışlar. Durdagi Parabaş'ın anlattığına göre onun bir emisi hanımıyla birlikte o mağarada rahmetli olmuşlar. Bir gün Hamza dede önde bir torununun elinden tutmuş birisinin elinden tutmuş birisine de hamile yola dizilmiş mağaraya doğru gidiyorlar. Ama

şey yoktu çünkü savaş dönemi idi. O yüzden hayvanlardan bazıları satar ot almışlar. İlkbaharda ortak sakinleşiyor ama mağarada açık başlıyor, köyden götürdüğü erzakları bitiyor. Sonra Hamza dede oğluyla geliyor köye. İnsanların kıs için yaptığı hazırladıkları peynir, yağ, bal, motal ve pastirmalardan biraz götürsün ki, mağaradakiler aklıktan ölesin. Resul dede ile İsa dede Gayabey köyüne geliyor. Ruslar, Ermeniler her gün köyde evleri didik ararlardı. Evde gizlenen insanlar varsa onları bulup öldürdükünü öldürme-diğini de köle ederler. Köye erzak için gelenleri yolda yakalayıp köyün ortasındaki toplantıya getiriyorlar. Siz kimsiniz, ne arıyorsunuz burada? diyor onlara Rus asker başı. İsa dede diyor ki, çocuklarımız burada cayırda onlara evimizden yemek götürmek-ye geldik. Rus buna inanmıyor nereye

KENARBEL'DE AHISKA İZLERİ

çok yoruluyor ki, bacakları gezmeze tutuyor. Hamza bunu sürükleyip mağaranın tepesine kadar götürüyor. O kadar yorulmuş ki, konuşma sesi bile çıkmıyor ancak yine de "amandı bize yardım edin!" diye aşağıya doğru bağıyor. Bunu aşağıdakiler işitiyor ve yardıma koşuyor. Yukarıdan aşağı düşmek için nerdeyse 40 metre yükseklilik vardı. Aşağı mağaradaki insanlar mağaranın içinde ne kadar yatak varsa bir birinin üstüne yığıyor ki, yukarıdaki bu ikisi onun üstüne düşün ama ayak bacakları kırılıp ölmesin. Artık 20-30 metrelik bir mesafe kalmıyor düşmanların onlara ulaşmasına ama ata bilmiyorlar çünkü onların mermileri çok az kalmış. Hamza ile Şevket aşağı mağaraya doğru bağıyorlar, "ay aman Ermeniler geliyor çabuk olun ki, biz kendimizi aşağı bırakalım, yardım edin!". İkisi de ya Allah bir deyiş aşağıya kendisini yatağın üzerine tulluyorlar. Mağaradaki insanlar onları acele içeri mağaraya alıyorlar. Düşmanlar mağaranın başına geliyor, kendi dillerinde bir şeyler konuşuyorlar. Onların bazı kelimeleri anlaşıyordu. Küfür hakaret ediliyor, mermi sıkıyorlar aşağıya doğru. Mağaradaki Türkler aşağıdan yukarı doğru Ruslara diyor ki, erkekseniz inin aşağı, burada konuşalım. Burada bunlar bu kez böylece kurtuluyor. O gün mağaradan dışarı çıkıyorlar. O insanlar 3 gün orada işkence görüyorlar. Yerliçay köyünden mağaraya ekmeke su getiriyorlardı ki, insanlar mağarada açtan ölmesin. Mağaradakiler Yerliçaylılarla birlikte geliyor şehit olmuş o çocuğun cesedini alınırlar ve bakıyorlar ki, birkaç yerini vahşi hayvan yırtmış, yemiş. Çocuğun cesedini oradan alıp Yerliçay köyüne defin ediyorlar. Tesadüf ki, İsanın oğludur bu Hamza. O diyor ki, İsa nedense gelmedi. Onu vurdular mı, yoksa yaşıyor mu? Çocuğu göm-düktü zaman haber geliyor ki, İsa ile Resul da şehit oldu. Bu şehitleri köyün mezarına gömüyorlar çünkü Rus askerleri onları vurmuyor onlara. Eğer de köylülerden 2-3 kişi bir araya gelecek olursa onları hemen vuruyorlardı. O yüzden bu iki cenazeyi de Yerliçay köyünde defin ediyorlar. Şimdi Yerliçay köyünde yedi Ahıskalı şehit var. Onların yedisinin de mezarı oradadır. 1915 yılın aralık ayının ilk günlerinde gece saat 12'de insanlar evlerinde uyuyorken Ermeniler, Ruslar evleri basıyorlar. Köyün ortasına, samanlıklarına atıyor yürüyorlar. Yaşlı evlerini kursuna tutuyorlar. Evler yakılıyor, küllü oluyor. Hamza Parabaş'ın 85 kat yatağı vardı. 85 kat yataktan 30 nüfuz faydalanıyordu. Hesap etki, kaç kaçta bu 30 nüfuz bir metelik karda ne alıp ne götüre bilir. Hayvanlar içeride bağlı. İnsanlar canını kurtarmamın hayında. Herkes elinde kendisini korumak için ancak birer tane çarşaf ala biliyor. Etraftaki köylerin üst tarafı Aşk Şenlik'e Çandira diyorlardı o zamanlar. Oraya yakın yerde "Gayabey" de hamin mağaralar halen mevcuttur. O mağaralar fevkalde durumdadır bugün. 10-18 ev hamin mağaralarda bu-

arkadan bunlara sürekli kurşun yağıyor. Düşmanlar taraftan. Kart da bir metre yüksekliktedir. Esas yolla gidemiyorlar çünkü o yolu kâfir durmadan kurşunluyor. Hamza dede yaşlıydı önde gidiyordu. Dede geri dönüyor bakıyor ki, gelinin kucagındaki çocuk yok. Gelini de işaret ediyor ki, yolda bıraktım. Dedenin üzerinde "mahut çuha" ve "mandur arhalık", yapınca vardı. O zaman dede bastonuyla gidiyor çocuğu arayıp bulup arhalığa sarıyor getiriyor kucagında. Bumar 3 ay boyu mağarada yaşıyorlar. Tesadüf insanları kendilerini kaçırdılar ama hayvanları olduğu gibi köyde ahırda, kömde bağlı bıraktılar. Bunlara ne yem veren ne alaf veren var az kalmıştı bu köyde. Ancak ne yazık ki, köyleki bakımsız kalan ev zaman zaman dağılıp yıprandı. Eğer de evi olduğu halinde bile onları yapırılsan tarihi müze gibi kullanmak olur. Çünkü ev yapımı çok eski maziye dayanıyor. Bu evin duvarlarının emi bir metreten fazladır. Evin penceresi yok, pencere yerine damın tam üst kısmında baca var. Oradan işkence oluyor eve. Hatta yıllar geçse bile evin yapımdaki ağaçlar halen duruyor, çürümemiş. Orda bu adam oğluyla beraber kalıyor. Oğlan çok gençti nerdeyse kırk günlük evliydi. Ancak çok misafir seven biriydi. Evimi yıkamışlar, yıkamışlar diye Ermeniler, Ruslar kendi evinde besliyor. Onlar için yemekleri oğlan yapıyor. Zaman geliyor oradan çekilmek durumunda kalınca Ruslar baba oğul bu ikisini de şehit ediyor.

Devamı bir sonraki sayıya verilecek

19 апреля 2013
ahiska60@mail.ru

"Ахыска"

Алы бей с женой с Сарынгуль внучкой Минарой и внуком Алимом

По просьбам некоторых постоянных читателей нашей газеты, проживающих в Талгаре и желающих узнать свою родословную, я начала с посещения своего отца, чтобы вновь и вновь расспросить его о том, что он помнит. Ведь несмотря на его преклонный возраст он обладает великолепной памятью. Он помнит все, что было даже в его детском возрасте. Людей старшего поколения у нас в Талгаре всего несколько человек. После длительной беседы он посоветовал мне провести нашего родственника — Алы Исмаил оглы Сафарова, единственного здравствующего ныне из старшего поколения рода Сафаровых...

Сафаров Алы в годы юности 1947 г

По родословной...

И вот я на Инкубатере, в верхней части Талгара, где с декабря 1944 года проживают Сафаровы и другие. Здесь я была летом 2008 года вместе с Лямьязом Ильясевичем Мададовым и Натальей Михайловной Сохатской. Наша встреча была одной из благоприятных. В благоухании зелени во дворе бегали малыш деточки — внуки. Стелитесь молодая невестка Наргуль. Дядя Алы и его жена Сарынгуль-ханым рассказывали нам о своей прошлой и настоящей жизни. Радовались успехам своих детей и внуков, спокойствию в нашей стране. Они дополняли друг друга. Это двое прекрасных взрослых людей, переживших немало трудностей. Они смотрели друг на друга как двое влюбленных. Было очень приятно наблюдать за ними со стороны.

У них средний дом с большим двором. Двор, выложенный тротуарной плиткой, весь утопающий в зелени, прекрасный газон во дворе произвели на нас хорошее впечатление. За домом в ороде фруктовые деревья и другие насаждения. Да, все это было... Но в настоящее время у моих милых голубков произошли изменения. Алы Исмаил оглы и Сарынгуль Шюкря кызы Сафаровы. Признаться, я не ожидала такой встречи. Я шла на нее с таким энтузиазмом, с такой радостью. Но, к сожалению, не всегда все бывает так, как мы этого хотим... На пороге меня встретила невестка Наргуль (она из Бадаловых). Из дома, куда я не успела войти, навстречу мне с радостью в глазах шагнула главная хозяйка — тетя Сарынгуль. После приветствия, не видя присутствия своего основного героя, к кому я приехала, я спросила: «А где дядя Алы? Я ведь недавно с ним говорила по телефону». «Он в своей комнате», - ответили мне и провели меня к нему. В чистой, уютной ком-

нате на диване сидел человек, смотревший в одну точку. И когда я к нему подошла, он, узнав меня по голосу, сказал: «Кызым, как хорошо, что ты пришла. Вот видишь, я потерял зрение, ничего не вижу. Абсолютно ничего. Раньше хоть немного видел. Вот уже год, как ослеп». От увиденного у меня все внутри перевернулось, можно сказать, сердце кровью облылось. Ведь я их так люблю, эти милых мне взрослых, депортированных. Он такой здоровый, красивый сидел и смотрел. На вид ему не дашь его возраста: дядя выглядит намного моложе своих лет. Его родной и такой приятный голос очень меня растрогал. Однако я старалась сдерживаться, чтобы не расплакаться. Поэтому начала ему расска-

зывать об ашуге Вейсале, который потерял зрение еще в раннем детстве, и прочитала ему строки из стихотворения «Достлар бени хатырлысын». Пока мы беседовали, тетя Сарынгуль все расспрашивала у своей невестки, о чем я говорю, а та повторяла ей прямо в ухо. Оказалось, что вместе с дядей Алы беда настала и тетю Сарынгуль. Она потеряла слух. А я об этом даже и не слышала. Вот так, эти два прекрасных человека лишились зрения и слуха. «На все воля Аллаха», - сказала я и попросила его рассказать о себе и помочь мне распутать клубок, связывающий всех нас. «Наши молодые интересуются, а я не всегда могу ответить». А он ответил так же, как и дядя Нурет: «Луч-

ше Оруча никто этого не знает. Кызым, спроси его. Тогда я взяла инициативу в свои руки. Начали мы со старых фотографий. Затем дядя Алы рассказал, что в Талгаре со времени депортации 1944 года проживают еще 10 семей. С 1945 года до самой пенсии (45 лет) он работал в колхозе. «У нас были хорошие сады, - говорит дядя Алы. — Разве может хоть что-то сравниться с красотой природы здешних мест?! Нет, кызым, лучше Талгара и его мест ничего не может быть...» Алы Исмаил оглы Сафаров родился в 1927 году в селе Лейла. Сыновья мои живут в Талгаре, а дочери разлетелись: одна в Есике, другая в Малой станице, а третья в Табаковхозе Талгарского района. От шестерых детей у нас, слава Аллаху, 17 внуков.

“Ахыска”

Семья моей жены Сарынгуль пошла в 1944 году в Малую станцию, потом они нашли своих родственников в Жамбылском районе и переехали туда. У Шукру-бея и Чименханым было шестеро детей: один сын и пять дочек. Старший и единственный брат Кадым был женат до войны. Когда его призвали на фронт, он оставил дома любимую жену Зулял и двух дочерей, которые жили с нами». Тетя Сарынгуль рассказала: «После депортации они прибыли с нами. Наш брат после войны попал в плен. После плена — в тюрьму. И нас он нашел

но. Всего десять семей, и я все помню по фамилиям: 1) Амирхан Гасанов с женой Гузель и тремя детьми (сын Аббасалы и две дочери); 2) Муфту Исмаилов с женой Кызаханым и двумя детьми; 3) Юнус Исмаилов, брат Муфту, с детьми; 4) Амир Сафаров (он же Амиш) с женой Гулдене и пятеро детей; 5) Шахпендер Хуршудов с матерью Халпар и братом Кибаром; 6) Рахим Хуршудов с сестрой Памбух;

Проводы сына Везира в армию слева направо Сафаров Осман с женой Кишимш

Сын Везир и невестка Наргуль

только спустя 12 лет, уже после смерти Сталина. Со мной рядом всегда были сестры Хошминаз, Урбия, Шафсия и Шахсия.»

— А как сложилась судьба ваших братьев-сестер?

Нормально, кызым, — нормально. Слава Аллаху, у брата Кошели и его жены Сайли родилось шестеро детей, двое из них умерли. У Османа своих детей не было, ему родными детьми стали два племянника, которых они воспитали вместе с женой. «Дочка, какая разница, — сказал дядя Алы, — у нас, мусульман, брат отца считается отцом, а сестра матери считается матерью. На троих у нас десять детей, за что огромное спасибо Аллаху. Мы живем с младшим сыном Везиром. Наша сноха Наргуль стала нам глазами и ушами. Пусть Аллах будет доволен ею и ее родителями, что воспитали такую дочь.»

— Дядя Алы, а как сложилась ваша жизнь после депортации 1944-го года? Сколько семей попали сюда вместе с вами?

Жанна АЖМУХАМЕДОВА

— Кызым, конечно, я пом-

7) Хамза Абдуллаев с матерью Лилой, братом Киразом и сестрами Наргиз и Гульгез; 8) Алескер Гасанов с женой Ханпашой и тремя детьми: сыном Шахмуратом и дочерьми Назды и Кыза; 9) Мои родители — Исмаил и Султан Сафаровы (сестра детей); 10) Хилал Исмаилова с одним сыном Ниязом. Ее сын был арестован еще до войны, и так и не вернулся. Много было таких...

— Кызым, ты все правильно написала, Оруч тебе все верно рассказал, он всегда отличался лучшей памятью... — Когда-то из с. Ташкопру, что входил в административный состав Чылдыра (в Турции), прибыл молодой человек в Ахыска. Не особо крупный, даже худощавый. И целиком посвященный религии. Глубоко верующий молодой мугла получил псевдоним «Турмулла». Он проводил все свое время в молитвах.

Жанна АЖМУХАМЕДОВА

19 апреля 2013
ahiska60@mail.ru 7

Казакстан Cumhuriyeti Ankara Büyükelçisi Canseyit Tüymebayev Trabzon'da

Trabzon Valisi Dr.Recep Kızılcık, Kazakistan Cumhuriyeti Ankara Büyükelçisi Canseyit Tüymebayev ve beraberindeki heyeti makamında kabul etti.

Büyükelçi Tüymebayev'e Trabzon'un tarihi ve kültürel geçmişinden bahseden Vali Kızılcık, Kazakistan ile Türkiye'nin 4 milyar dolarlık bir ticari ilişkisinin bulunduğu dikkati çekerek iki ülke arasındaki ticari ilişkilerin artması için Trabzon'un önemli bir fonksiyon göreceğini ifade etti.

Vali Kızılcık, «Bahara girdiğimiz bu günlerde sizleri Trabzon'da ağırlamaktan mutluluk duyuyoruz. Bu ziyaretin iki ülke arasındaki ilişkilerin ekonomik ve ticari anlamda ilerlemesine vesile olmasını temenni ediyorum» dedi. Trabzon'un önemine değinen Vali Kızılcık, «Özellikle ticari ilişkilerin gelişmesinde kadim bir liman şehri olan Trabzon'un lojistik merkez olması çok önemli bir yer teşkil etmektedir. Başta petrol olmak üzere gıda ve diğer ürünlerin bölgeye dağıtımında geçmişte olduğu gibi Trabzon'un daha güçlü bir şekilde fonksiyon görmesi için çalışmalarımız var. Bu çalışmaların potansiyelini göz önünde bulundurarak yapıyoruz. Lojistik merkez Trabzon'un iki ülke arasında var olan 4 milyar dolarlık ticari hacmin daha üst noktalara taşınması için çok önemli fonksiyon göreceğini inanıyorum» ifadelerini kullandı.

Kazakistan Cumhuriyeti Ankara Büyükelçisi Canseyit Tüymebayev ise, Trabzon'da bulunmaktan dolayı memnuniyetini dile getirerek, «Türkiye'ye gelmeden önce Trabzon'u çok duyduk. Ekonomi, sosyal, kültürel ve spor anlamda çok iyi noktada.

Amacımız Kazakistan ile Türkiye arasındaki ilişkileri arttırmaktır. Siyasi anlamda hiçbir sıkıntımız yok. Ağırlıklı olarak ticari, ekonomik, sosyal, kültürel, eğitim ve spor anlamında ilişkilerimizi geliştirmek lazım. Nakliye ve ulaşım konusunda Trabzon eskiden beri yoğun bir şekilde çalışmaktadır. Türkiye ile ticari ve ekonomik ilişkilerimiz 4 milyar doları geçti. 3 milyar doları Kazakistan'dan ithal edilen hammaddeler yani petrol, çinko, kurşun, demir, çelik, bakır, buğday gibi gemilerle Rusya üzerinden geliyor. Bu bakımdan Trabzon'un yeri bizde ayırdır. Trabzon la eski Sovyetler zamanından beri çok iyi bir ilişkimiz var. Trabzon limanı Rusya limanlarına çok yakın. Ekonomik gelişmelere Trabzon'un büyük katkısı vardır. Bu konular üzerinde burada görüşmelerimiz olacak» diye konuştu.

Vali Kızılcık, ziyaretin anısına Büyükelçi Tüymebayev'e plaket takdim ederken, Büyükelçi de Kızılcık'a Kazakistan'a özgülü hediyeler sundu.

Almatı'da Düzenlenen Eğitim Fuarına Büyük İlgi

Kazakistan'ın Almatı şehrinde düzenlenen uluslararası eğitim ve kitap fuarı, büyük ilgi gördü.

Atakent fuar ve sergi alanında gerçekleştirilen Uluslararası Bilim ve Eğitim Fuarı'na; Türkiye, Belarus, Hong Kong, İtalya, Kırgızistan, Çin, Özbekistan, Rusya ve Tacikistan'dan yaklaşık 100 üniversite katıldı.

Geçen seneki fuara göre katılımın yüzde 20 daha fazla olduğunu ifade eden fuar organizatörleri, artan ilgiyi şöyle yorumladılar: «Fuar Türkiye'den Kastamonu Üniversitesi ve Niğde Üniversitesi'nin yanı sıra Mega Basım da yerini aldı.

Aynı zamanda fuarda Kazakistan'da eğitim faaliyetlerinde bulunan Süleyman Demirel Üniversitesi, Yabancı Diller ve Mesleki Kariyer Üniversitesi de stand açarken; Yunus Emre Enstitüsü de yerini aldı. Fuarda çok büyük ilgi gördüklerini söyleyen Süleyman Demirel Üniversitesi Halklar İlişkiler Müdürü Enes Çiğ, bundan memnuniyet duyduklarını ifade etti. Enes Çiğ, üniversitenin uluslararası standartlara uygun inşa edilen yeni eğitim binasında, gençlerin kaliteli eğitim almaları için her türlü imkanı hazırladığını söyledi. 1996 yılında Kazakistan Cumhurbaşkanı Nursultan Nazarbayev ve dönemin Türkiye Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel tarafından açılışı yapılan üniversitenin eğitim dili İngilizce.

Kazakistan Eğitim Bakanı Kazakistan'ın en iyi üniversiteleri listesini açıkladı

Kazakistan'ın Almatı şehrinde düzenlenen uluslararası eğitim ve kitap fuarı esnasında basın mensuplarıyla buluşan Kazakistan Eğitim Bakanı Bakıttan Jumagulov, ülkenin en iyi dört üniversitesini açıkladı. 2012 yılında ekonomik ihtiyaçlarını karşılayan ve yeniliğe gelişme odaklı üniversitelerin bilim faaliyetlerinin devlet tarafından finanse edildiğini belirten Jumagulov, rektörlerimizin güçlü ve çözüm üretici.

Üniversitelerimiz zamanla bilimsel gelişimin itme gücü haline gelmekte. Üniversitelerin ekonomik ihtiyaçlarını karşılayan ve yeniliğe gelişme odaklı bilim faaliyetlerinin desteklenmesi yerli üretim için çok önemli. Potansiyelimiz oldukça yüksek, dedi. Konuşmasının devamında Jumagulov, ülkede Nazarbayev Üniversitesi'nden sonra en iyi üç üniversitenin Al Farabi Kazakistan Millî Üniversitesi (KAZNU), Gumilyev Üniversitesi (ENU) ve Satpayev Üniversitesi KAZNTU olduğunu söyledi. Jumagulov, bilim ve yeniliğe gelecekteki gelişim için bir model olarak kabul eden Nazarbayev Üniversitesi'nden sonra ülkenin en iyi üç üniversite Al Farabi Kazakistan Millî Üniversitesi, Gumilyev Üniversitesi ve Satpayev Üniversitesi, dedi.

19 апреля 2013
ahiska60@mail.ru 8

Allah'ın yoluyla gidenler, Allah'a hizmet edenler mutlu insanlardır. Ahıska Derneği Başkanı Sayın Ziyaeddin Kasanov her zaman din, eğitim konusunda milletine yardımcı olmaktadır. 8 Nisan'da imamları Türkiye'ye daha iyi eğitimi almaları, Türkiye'yi ve Türkiye'nin kültürünü tanıtmaları, Kazakistan'a döndüklerinde topluma daha iyi hizmet etmeleri amacıyla yolcu ediyoruz.

Ahıska Türk Derneği Din Komitesi Başkanı Fuat Uçar:

Değerli başkanımız, Türkiye'den ve Kazakistan'dan gelen iş adamlarımız, imamlarımız hoş geldiniz. Bugün Türkiye'ye imamlarımızı yolcu ediyoruz. Sayın başkanımız Ziyaeddin Bey her zaman Din Komitesine büyük önem verir. Bu komiteyi kurarken ilk hedefimiz Kazakistan'da yaşayan müslümanların arasında birlik ve beraberliği sağlamaktır. Bunun için her türlü çalışmayı yapmaktayız. Öncelikli olarak imamlarımıza destek veriyoruz, Kazakistan'ın tüm şehirlerinden imamlarımıza on beş gün kurslar yaptık, bugün de değerli imamlarımız sizleri Türkiye'ye gönderiyoruz. Bizim amacımız sizlerin daha çok bilgiye sahip olmanız ve bilgilerinizle insanlara faydalı olmanızdır. Geçen sene de Ahıska Türklerinin imamlarını Türkiye'ye Bolu şehrine iki aylık kursa göndermiştik. Bu sizler için büyük bir fırsat, hem Türkiye'yi tanıyacak, Türkiye'nin kültürüyle tanışacak, hem de orada bilgi alış veriş yapacaksınız. Bu sene

imamlarımız Rize'ye gidiyorlar. Türkiye'nin birkaç şehri gececekler. İstanbul, Ankara ve ayrıca Gürcistan'a üç günlüküne gidecekler. İnşallah değerli imamlarımız bu yolculuk sizlerle ve topluma faydalı olacaktır. Her Kurban Bayramı'nda üç ton et alıyoruz, ihtiyacı olan ailelere dağıtıyoruz. Mevlud Kandili'nde Kuran okutuyoruz. Şimdi bu işte bizlere yardım eden sayın başkanımıza Ziyaeddin Bey'e sözü vermek istiyoruz.

imamlarımız Rize'ye gidiyorlar. Türkiye'nin birkaç şehri gececekler. İstanbul, Ankara ve ayrıca Gürcistan'a üç günlüküne gidecekler. İnşallah değerli imamlarımız bu yolculuk sizlerle ve topluma faydalı olacaktır. Her Kurban Bayramı'nda üç ton et alıyoruz, ihtiyacı olan ailelere dağıtıyoruz. Mevlud Kandili'nde Kuran okutuyoruz. Şimdi bu işte bizlere yardım eden sayın başkanımıza Ziyaeddin Bey'e sözü vermek istiyoruz.

Astana Büyükelçiliği Din Hizmetleri Koordinatörü Mustafa Ali Eyce:

Değerli misafirlerimiz hepiniz hoş geldiniz. Ben Kazakistan'da dört yıldır çalışıyorum ve gerçekten Ahıska Derneğinin başta başkanı sayın Ziyaeddin Bey ve diğer üyeleri halk için çok hizmetler yapmaktadırlar. Biz de Türkiye Cumhuriyeti Astana Din Hizmetleri Müşavirliği olarak 1993 yılından beri görevimizi yapıyoruz. Bizim görevimiz Kazakistan'da yaşayan tüm müslüman kardeşlerimize her konuda yardımcı olmak, destek vermek. İmamlarımıza böyle bir gezi yapıldığı için ben çok mutluyum. Daha önce de belirtilmiş olduğu gibi Türkiye'ye gidip orada yeni bil-

imamlarımız Rize'ye gidiyorlar. Türkiye'nin birkaç şehri gececekler. İstanbul, Ankara ve ayrıca Gürcistan'a üç günlüküne gidecekler. İnşallah değerli imamlarımız bu yolculuk sizlerle ve topluma faydalı olacaktır. Her Kurban Bayramı'nda üç ton et alıyoruz, ihtiyacı olan ailelere dağıtıyoruz. Mevlud Kandili'nde Kuran okutuyoruz. Şimdi bu işte bizlere yardım eden sayın başkanımıza Ziyaeddin Bey'e sözü vermek istiyoruz.

imamlarımız Rize'ye gidiyorlar. Türkiye'nin birkaç şehri gececekler. İstanbul, Ankara ve ayrıca Gürcistan'a üç günlüküne gidecekler. İnşallah değerli imamlarımız bu yolculuk sizlerle ve topluma faydalı olacaktır. Her Kurban Bayramı'nda üç ton et alıyoruz, ihtiyacı olan ailelere dağıtıyoruz. Mevlud Kandili'nde Kuran okutuyoruz. Şimdi bu işte bizlere yardım eden sayın başkanımıza Ziyaeddin Bey'e sözü vermek istiyoruz.

T.C. DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI MÜFTÜ YUSUF KARALI EĞİTİM MERKEZİ

“Ахыска”

İMAMLARIMIZ TÜRKİYE YOLUNDA

giler alıp, Türkiye'deki imamlarla tanışmak sizler için çok faydalıdır değerli imamlarımız. İnşallah aldığınız bilgiyle topluma faydalı olacaksınız. Yolunuz açık olsun.

Türkiye'ye giden imamlarına güzel dilekleriyle: "TASİYAD" Başkanı Habibullah Mürsel, "YORSIAD" Başkanı Semih Beken ve diğer misafirler katıldılar.

Türkiye'ye giden imamlar bizlere kendilerini tanıttılar ve Ahıska Derneği Başkanı Ziyaeddin Kasanov'a, Ahıska Türk Derneği Din Komitesi Başkanı Fuat Uçar'a teşekkürlerini bildirdiler.

Kızılorda bölgesinden 3 İnternasional köyünden İsmail Arıfov Sahzadaoğlu: Ben köyümde imam yardımcısıyım. İnşallah Türkiye'ye gidip, orada daha iyi ilim alıp Kazakistan'a döndüğümde imam olabilirim ve millette hizmet edebilirim. Bu arzular-

la Türkiye'ye gidiyorum. Bize Türkiye'yi tanımak, daha iyi ilim almak için gönderenlerden Allah razı olsun. Ben onlara her zaman minnettar kalacağım.

Isık şehrinde Aydın Mardalıyev Furuddinoğlu:

Bu benim Türkiye'ye ilk girişim, çok mutluyum ve heyecanlıyım. İnşallah Türkiye'ye gittiğimde yeni ilim alacağım, Allah'ın yolunu, İslam'ın yolunu daha iyi öğreneceğim. Kazakistan'a döndüğümde aldığım ilimle millete faydalı olacağım.

Türaz şehrinde imam yardımcısı Hamza Aydınov Mirzaoğlu:

Çok mutluyum çünkü Türkiye'ye gidip tanıyıp, Türkiye'nin imamlarıyla tanışıp orada daha iyi bilim alıp Kazakistan'a döndüğümde millette daha iyi şekilde hizmet edeceğim. Bize böyle bir fırsat verenlerden Allah razı olsun.

T.C. Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından Ahıskalı imamlarımıza hizmet içi eğitim kursu Rize eğitim merkezinde başladı. İlk defa 2012 yılında başlayan eğitim kursları, bu yıl ikincisi gerçekleştiriliyor. İmamlarımızın halkımıza sunacağı din hizmetlerini doğru ve güvenilir kaynaklardan öğrenebilmeleri için bu kurslar düzenlenmektedir bu programları DATÜB çatısı altında yapmaktayız. Bu kursa Kazakistan, Azerbaycan, Ukrayna ve Amerika'dan olmak üzere toplam 28 Ahıskalı imamımız iki ay süreyle eğitim görecektir.

Rize eğitim merkezinde eğitim merkezi müdürü sayın Mehmet Bilgin Bey bizleri sıcak bir ilgiyle karşıladı modern temiz güler yüzlü personeli olan bu eğitim merkezi imamlarımızın çok hoşuna gitti. İkiser kişilik odalarda ve nezih bir yemekhanesiyle, sınıflarıyla Türkiye'nin en başarılı hocalarının ders verdiği bu eğitim merkezi bizi duygulandırdı. Bu imkanları bizlere sunan başta Diyanet İşleri Başkanlığına Diyanet Vakfı'na ve Rize diyanet eğitim merkezi yönetici ve hocalarına gönülden teşekkür ediyoruz. Bu eğitim döneminin başarılı geçmesini imamlarımıza hayırlı olmasını, ülkelerine döndükten sonra halkımıza yararlı hizmetler vermelerini temenni ediyoruz.

Fuat Uçar Ahıska Kültür Merkezi Din Komitesi Başkanı

Елімнің тағдыры-менің тағдырым

Алматы облысы, Жамбыл ауданы, Ұзынағаш ауылында «Елімнің тағдыры-менің тағдырым» атты республикалық форум өтті. Форумға өз тағдырын ел тағдырымен байланыстыраған азаматтар қатысты. Жүрегі жұртым, елім деп соғатын туған жердің топырағын тұмарым, туғал елді алтын бесігім деп есептеген ерен еңбектілер бас қосып өз тағдыры жайында баян етті. Жиынаға қатысқан аудан әкімі Далабаев Жан-дарбек Ермекұлы, Жамбыл аудандық НұрОтан ХДП әйелдер комитетінің төрағасы Айжанова Галина Григорьевна, әлем чемпионы Серік Үшкемпіров, Жамбыл аудандық жастар комитетінің төрағасы Галиева Дарива Мұхтарханқызы сөз алып ел тағдырымен ұштасқан өз тағдарлары туралы тағылымды әңгімелер, ізгі тілектер айтты.

Өзтүрлі тағдыр иелерінің басын қосқан форумда қазіргі заманғы өмір жайлы әр қилы, Өзтүрлі сала қызметкерлері, әртүрлі міндеті адамдар болды. Отанымен тағдырын байланыстыраған Жамбыл аудандық НұрОтан ХДП төраға орынбасары, Қазақстан Халқы Ассамблеясының мүшесі, Түрік этномәдени орталығының өкілі Эюбев Ансар Гаджиев өз сөзінде жұртшылыққа қай қызметте жүрсен деп елі үшін еңбек сініруге болатынын айтты: «Қайырлы күн ардақты ағайын, бүгінгі форумға қатысушы қонақтар! Мен киелі қазақ жерінде, қазақ топырағында туып өстім, отбасылы болдым. Мен өзімді шексіз бақытты сезінемін. Өйткені ынтымағы жарасқан, бірлігі нығайған, жан-жақты даму үстіндегі тәуелсіз Қазақстан-менің Отаным. Біздің баршымыздың Отанымыз бір. Ол біздің ең қымбатты ең асыл құндылығымыз. Отан оттан да ыстық дегендей маған қазақ жерінің тауы да тасы да, ауасы мен даласы да қымбат. Мен өз елімнің өз ауданының азаматы ретінде, 2007 жылы ауданымызға елбасымыз Н.Ә. Назарбаев келгенде түрік ағайындардың атынан ыстық ықыласымды білдірген едім. Бұл кездесу мен үшін үлкен мәртебе, мақтаныш. Қазақстан Республикасы әлем таныған мемлекетке айналды. Қазақ «Бірлігі жоқ ел-тозар, бірлігі бар ел-азар» деген сөз бар. Достығымыз бен ынтымағымыз жарасып түрлі ұлт пен ұлыстардың өкілдері бір шаңырақтың астында бейбіт өмір сүрудеміз. Мемлекетіміздің мерейі үстем болып, қаржыды дамуы еліміз Нұрсұлтан Назарбаевтың көреген саясатының жемісі. Сонымен қатар еліміз туратын әр ұлттық айнамыс ауызбірлігінің арқасы деп білемін. Тәуелсіздігіміз турғыры, еліміз аман, мемлекетіміз мәңгі, береке-бірлігіміз баянды болсын!».

Самарқанның көк тасы еріген күн қазақ даласы үшін күт-берекенің дарыған күні деп санайтын тәуелсіз еліміз жаңа кіріп келген жылан жылын тойлауды бастап жіберген болатын. Сәуір болмай тәуір болмайды дегенді қаперге алаған Сүлеймен Демірел атындағы университеті жыл басы наурыз мерекесін дүркірете тойлады. Шалқытып мерекеден салынып, өнерпаз өрендері жиналаған жұртшылықты тамсандырды.

Ұлыстың ұлы күнін тойлау жалғасуда

Ұлыстың ұлы күні Наурыз келіп қасиетті қара жер, қара топырақ бұсаңдады, ұлы даланың тесінде қызғалдақтар құлпыра өсіп, бел-белестерге қызылды-жасылды кілем төсепді. Ұлан-байтақ Қазақстанның халқы жеті түрлі дәмнен наурыз көже жасап, ұлттық салт-дәстүр, едет-ғұрыптарды сақтап, ай бойы Ұлыстың Ұлы күнін тойлайды. Бүгін Шығыс халқына ортақ бұл мейрамда араздасқандар татуласып, дүйім халық мұқым ел ауызбіршілікте болады. Осындай

шаттығы шашылған думанды той Сүлеймен Демірел атындағы университетте өтті. Мерекеге аса қызу дайындалған оқу орны атақты әншілерді шақырыпты, киіз үй тігіп түрлі ұлттық ойындар ұйымдастырды, сахаланаған көріністер қойды. Оқу орнында бір ай бойы факультет аралық түрлі жариялар отып қорытындысы осы күні жарияланып марапаттау сөті болды. Өнінен шашу шашылып, күнбірлете күй тегілген шарада университет басшылығынан сұхбат алдық. Педагогика ғылымдарының докторы, профессор, ғылыми істер жөніндегі проректор Сейітқұлов Нұрлыбек Ақынұлы: **Наурыз мерекесі құтты болсын! Және ғимаратта бірінші рет наурыз тойлап жатырсыздар ма?** Өздеріңізге белгілі Сүлеймен Демірел атындағы университетті білім берудегі ынтымақтастықты нығайту, бауырлас өкілдерді жақындастыру және келешек жас буынның алдынан жаңа көзқарас ашу мақсатында, Қазақстан Республикасының Президенті Н.Ә. Назарбаевтың сұшысымен Түркия мемлекетінің Президенті Сулейман Демірел атына арнап 1996 жылы ашқан толатын Мынау Қаскелең қаласында орналасқан жаңа кампусқа көшіпелі 2 жыл

болондық үрдіске көшкеніне 5 жыл болды. Соған сәйкес біздегі барлық факультеттердегі сабақтар ағылшын тілдерінде өтеді. Тек құржық факультетінде ғана қазақ, орыс тілдерінде сабақ жүргізіледі. Алайда құржықтардың бәрі мемлекеттік және ресми тілде жасалынады. Яғни бізге оқуға түскен студенттер ағылшын тілін жетік меңгерген. Көп жағдайда қазақ-түрік лицейін тәмамдаған оқушылар бізге түсіп студент атанып жатады. Университетімізде оқу жүйесі болондық үрдіске сай болғандықтан студенттеріміздің алған дипломы дүние жүзінде мойындағалады.

мен жасару наурыз тойы жайында әңгімелеп берсеміз. Ауа райының шарттарына байланысты наурыз мерекесін осы сәуір айына қалдырған болатынбыз. Жылдық жоспар бойынша өткізіліп жатқан жайымыз. Өзінше белгілі Наурыз мерекесі Түрік халқының төп мерекесі, ежелгі және басты мерекесі саналады. Сол үшін наурыз тойын өткізуге ерекше көңіл бөліп салтанатты түрде өткізіп отырмыз. Бүгін Қарасай ауданы, Қаскелең қаласының ахыска түріктері де осы мәдени шарамызға қатысып киіз үйі тігіп, мал сойып университетімізге, студенттерімізге демеушілік жасап жатыр. Бұл деген сөз бауырлас халықтың ортақ төп мерекені бірге тойлап бірге қуану ниетінен туған дүние деп санаймын. Біздің мақсатымыз дастархан жайып түрлі тағамдардан ас ұсыну емес ескі кәде-жоралғыларды осы наурызда көрсету, еске алу. Жастарға үйрету. Мәселен Наурыз бата. Наурыз бата – халық наурыз батаға ерекше мән берген. Той-мерекеге жиналған жас талантқа, өнегелі ұрпаққа, өнер көрсеткен әнші, ақын, палуандарға ел ағасы, көнекез ақсақалдар бата береді.

ұрпаққа жалғасып келе жатқан наурыз тойын тойлаудамыз. Бүгін әр факультет киіз үйі тігіп, ұлттық киімдер киіп арқан тарту, балуандардың белдесуі, тоғызқұмалақ, асық ату сынды ұлттық ойындар өткізіп жатыр. Сонымен қатар қараша үйімізге кірген барша қонақтарға ән-жыр тегіп, би билеп, айт-сөз ұйымдастырып жатыр. Есесіне жастар батысын алып жатыр. Одан өзге қыз-жігіттер жиналып “Ұйқы ашар” дайындады. Ал жігіттер қыз-қырқына сақина, сырға, айна, тарақ секілді заттарды тарту барысында “селт өткізер” дәстүрін ұйымдастырып дем-түрлімізді жаңғыртуда. Солтүркімізде карт-қарияларға арналған “бел көтерер” деген жоралғы бар. Міне сол тіске жұмсақ тілге майда бел көтерерді жасауда демеушілік өткен Қаскелең қалалық «Ахыска» түрік этномәдени орталығы.

Демек профессорлық-оқытушылық құрам ағылшын тілін толық меңгерген болып отыр ба? Өрне жаңа айтып өткендей сабақ толық шет тілінде өтеді. Сондықтан да біз алыс жақын шет елдерден профессорларды шақырып отырмыз. Өзінше белгілі шет елден атағы бар профессорды, докторды шақырту оңайға түспейді. Оларға кететін қаржы шығыны да аз емес. Ұстаздарымыздың 15% Англия, Малайзия, Германия, АҚШ, ТМД елдерінен және Қытайдан келеді. Оларды белгілі бір уақытқа яғни бір, екі семестрге шақырып отырамыз.

Шетелдік студенттер бар ма? Экономика, инженерлік мамандықтарында оқитын 35-40 Түркиялық студенттер бар.

Түркия мен Қазақстанның оқу жүйесі жайлы не айтарсыздар? Түркияда оқу өте қиын ал бізде оңай деген пікір бар. Қазақстанның тәуелсіздігін ең алғаш таныған Түркия республикасымен соңғы 20 жылда түрлі салада қарым-қатынас орналып, бауырластығымызды арттырып келеміз. Әсіресе білім саласындағы байланыс орасан зор. Түркияда білім алған қандайда бір қазақстандық жастар елімізде қызмет етіп жатыр. Екі елдің білім жүйесін айтар болсақ біздің елде білім алу оңай дегенге келіспеймін. Қазір магистратурада, докторантурада білім алу тіпті қиындап кеткен. Қазақстан дүниежүзілік білім беру стандарттарына көшкен. Айтарым біздегі білім сапалы. Бүгінгі өтіп жатқан жаңару

Наурызда алған батаның орны бөлек деп жастар үлкендерден бата алуға тырысқан. Сол секілді бүгін студенттеріміз жасы үлкен профессорлардан бата алып ғылым жолына түседі ниет етіп жатыр. Тәрлет Ұлыстың Ұлы күні деген мерекелік жындыдан Билер ауылының қонағы болдық. Қайым айттысы тұшының тыңдалдық, студенттердің ұсынған ағымен көксінен дәм татып, өзгелерге әнге бөлендік. Жай отырмай осы Билер ауылын құрған құржық факультетінің басшылығымен өңімелестік.

Атап айтқанда Сүлейман Ибрагимов пен Мамедов Руслан өз отбасымен келіп бізге осы құржық факультетіне қол ұшын берді. Натіжесінде факультеттер арасындағы жариста біздің факультет бірінші орынға ие болды. Біз Наурыз мерекесіне дайындалғанда студенттердің ата-аналарына демеушілік ету жайында өтінген едік. Сөзімізді жерге қалдырмай бірден көмек қолын соған Қаскелең қалалық түрік этномәдени орталығына алғысымыз шексіз. Қысқасы университет ұлан асыр той жасап, жақсылық пен жаңа дәуренді айшықтататын жыл басы наурызы осылай қарсы алды.

И вновь с вами мы, Общественное объединение «Женщины «Ахыска» и наша рубрика «Драгоценные камни мира»

Циркон Рассказ об этом замечательном камне хочу начать с его реабилитации. Циркон является силикатом циркония, и как носитель этого металла, считается минералом власти и показан людям, которые чувствуют в себе способности учиться, проповедовать, вести за собой других. Это натуральный, причем достаточно редкий камень. Свое название циркон получил от персидского слова «zargun» или золотистый камень. Окраска минералов циркона бывает красной, коричневой, золотисто-желтой, желто-зеленой, голубой, дымчатой, золотисто-красной, черной. Встречаются бесцветные кристаллы. Во-первых, на Востоке циркон называют младшим «братом алмаза», так как он пытается подражать бриллианту, самому великому из драгоценных камней. И действительно часто циркон выдавали за алмаз. Да! Но это вовсе не значит, что он не настоящий. Самый, что ни есть настоящий! Только другой. В природе встречается также зелёный и сиреневый оттенки циркона. Такое разнообразие цветов может быть не только природным, но и получено при специальной обработке камня.

Лечебные свойства Циркону приписывают свойство положительно влиять на щитовидную железу и гипопфиз, стимулировать работу печени. Он помогает при желудочной секреции, при атонии кишечника и запорах. Циркон заряжает организм бодростью, способствует достижению эмоционального равновесия. Циркон и изделия с ним рекомендуют носить для избавления от бессонницы и от ночных кошмаров. В старину существовало поверье, что красный циркон (гиацинт) может предотвратить от беременности. Для этого нагретый циркон держали в основании живота по 2-3 часа в течение 8-10 дней.

Магические свойства В индийской практической йоге циркону, как и алмазу, приписывают наиболее место по энергетике. Он считается сильным концентратором биоэнергии. Энергетические свойства циркона объясняются дипризматической формой его кристаллов и связываются с так называемым эффектом двойной пирамиды. Издавна считается, что циркон вселяет в человека оптимизм, уверенность в свои силы, помогает развить интуицию и умственную способность, а также разгадывать предостерегающие знаки, посылаемые свыше. В средневековье в России цирконы красного цвета (гиацинты) считались амулетом купцов, путешественников и артистов, символизировали мудрость.

Знаки зодиака: Овен, Козерог, Водолей. Стихия: Земля, Огонь, Вода. Планеты: Солнце, Сатурн.

Ювелирные прозрачные разновидности циркона достаточно редки и высоко ценятся, они относятся к драгоценным камням 4 класса. С древности их используют для орнаментации и вставки в украшения. Правильные кристаллы циркона — отдельные либо вросшие в породу, являются отличным коллекционным материалом, который пользуется высоким спросом.

Общественное объединение «Женщины «Ахыска» предлагает спонсорскую помощь в приобретении вечерних платьев для выпускниц школ из многодетных семей.

ОО «Женщины «Ахыска»: 8 (727) 271-83-14 — с 11.00 до 17.00. Сott.: +7 701 8316273 — с 11.00 до 15.00

“Ахыска”

19 апреля 2013
ahiska60@mail.ru 11

Қасиетті күн айлар

Абдуллах бин масуд Р.А. (Аллах ол кісіден разы болсын) рууаят еткен хадисте Пайғамбарымыз Мұхаммед Мустафа (с.а.у) былай деген: -«Ұлы жаратушымыз Аллаһ 4 күнді, 4 әйелді таңдаушы етті. Мұнымен қатар төрт кісі бар, олар Жаннат жолында алдынаылардан және 4 кісі бар, Жаннат оларды қатты ақсайды, сағынышпен күтеді».

Аллах тағаланың таңдаған 4 күні:
1-Жұма күні. Бұл күннің тамаша болғаны соншалық бұл күні бір сағат бар сол уақытта мұсылманның еткен дұғасы дәл келсе, көрек дүниедегі және ахирет жайлы болсын Аллаһ тарапынан қабыл болады.

2-Арапа күні. Ол күнде ұлы Жаратушымыз Аллаһ періштелеріне былай бұйырды: «Құлдарыма қараңдар. Малдарын сарп етіп, ұзақ жол жүріп денелерімен шаршап (шаңмен) шаңның ішімен үйіме келді. Күөгер болғандар, олардың барлық күнелерін кештім» дейді.

3-Құрбан айт мейрамы күні. Ол күнде Аллаһ құлдарының шаған құрбандық малдарының алғашқы қанының бір тамшысының өзі, алдағы жасалатын күнелеріне каффарат болады.

4-Рамазан. Ораза айт мейрамы күні: Аллаһның сүйікті күндері. Рамазан айындағы оразаларын толығымен тұтқан. Таңғы уақытта айт намаздарын оқу үшін мешіттерге бара жатқанда Ұлы Алла Тағала періштелеріне былай бұйырды: -«Әр жұмысшы, ісің бітіргенде еңбек ақысын талап етеді. Менің құлдарыма рамазандағы оразаларын тұтып, айт намаздарын оқып шығыпты. Ал енді еңбек ақыларын талап етіп жатыр, күөлкі етіңдер олардың күнелерін кештім».

Ол күні мынандай бір даусы естіледі.
-Ей Мұхаммедтің үмбеті, қуанышпен үйлеріңізге қайтыңыздар. Өйткені күнелеріңіз сауаптарға айналды».

Аллаһ тағаланың тарапынан таңдалған төрт ай мыналар:
-Рехел айы
-Зилкагда айы
-Зилхиджа айы
-Мухаррам айлары

Аллаһ тағала тарапынан таңдалып хабар берілген төрт айла:
1.Хз Иса а.с.-ның анасы Имранқызы Мариям анамыз
2.Аллаға және Елшісіне ең алғашқы болып иман келтірген әйел Хувайлидқызы Қадшиа анамыз
3.Фирғанның жары Мухаммақызы Әсия
4.Жаннат әйелдерінің бас ханшайымы Пайғамбарымыздың (с.ғ.с.) қызы Фатима

Жаннатқа алғашқы кіретін 4-кісіге келер болсақ, нәсілдеріне қарай:

- 1.Жаннатқа алғаш кіретін Пайғамбарымыз (с.ғ.с.)
- 2.Жаннатқа алғаш кіретін Салмани Фариси
- 3.Жаннатқа алғаш кіретін Сухайб Р.А.
- 4.Жаннатқа алғаш кіретін Билал-и Хабеши Р. А.

Жаннат сағынышпен күткен 4 кісі
1.Хз Али Р.А.
2.Салмани Фариси Р.А.
3.Аммар бин Ясар Р.А.
4.Мқдқат бин Асвар. Аллаһ барлығына разы болсын.

Салим бин Абду Жақтың руияят етілген хадисте: -Пайғамбарымыз (с.ғ.с.) Құрбан айт мейрамы күні қызы хз Фатимаға Р.А. былай деді: -«Ей Фатима, тұр да Құрбандығыңмен айналыс. Өйткені малдың жерге түскен алғашқы қанымен бірге, Ұлы Аллаһ Тағала барлық күнелеріңді көшіреді». Осы уақытта Иман бин Хусейн Р.А. «Я Расулұллан осы айтқандарың тек саған және отбасыңа тиеселі не өлде барлық мұсылмандар үшін бе», -деп сұрағанда Пайғамбарымыз (с.ғ.с.) «Айтқан мүждем барлық мұсылмандар үшін»,-деді.

Хз Айна Р.А. руияят еткен хадисте Пайғамбарымыз (с.ғ.с.) былай бұйырды: -«Құрбандық шалумен нафсілеріңізде бағындырыңыздар (үйретіңіздер). Өйткені кімдекім Құрбан күні, құрбандығын алып та оны шалу мақсатында қыблага қарай жатқыза Құжмет күні ол малдың мойны, қаны, қаны, қылдары және күні ол есі үшін күәлік етеді. Құрбандығының жерге аққан алғашқы тамшы қаны, Ұлы Жаратушымыздың қорғау алаңында ағады».

Аллаһ Тағала барша Пайғамбарымыз (с.ғ.с.) үмбетін салихалы ұрпақтардан болуымызды нәсіп етсін. Отбасыларымызға амандық, жүздеріңізден нұр, жүректеріңізден иман көтесің.

«Байғұт-баба» мешітінің наиб имамы Қалшабеков Ербол ОҚО, Шымкент, Қайтпас-1, Молтек ауданы.

Көптеген ұлттардың тұрмыс-тіршілігінде олардың дүниетанымына, дініне, өмір тынысына сәйкес өз ғұрыптары, жоралғылары болса, олардың бірқатары ұрмалы, үрлемелі немесе басқа да музыкалық аспаптардың ырааымен, дыбыс сүйемелімен жүзеге асып отырған. Заман өзгерген уақытта бұрынғы тұрмыста маңызды орын алған салттар ұмытыла бастады. Мысал ретінде алысқа ұзамай қазақтың бақсы сарындарын, ауруды үшкіру /заговоры/ — бәдік, құлапсан; зікірлерді айтуға болады. Бұл ғұрыптар бізге жетіп, нотаға түсіп, музыкалық үлгі ретінде ғылыми тұрғыдан қарастырылаумен, олардың арасынан зікір ғана өмір сүріп келеді.

Ал қазақстандық ноғайлар сазы мәдениетінің көне фольклорда маңызды орын алатын сирек үлгілер — суфийлердің әні жиналды. Белгілі бір дині қауымдасқан топ арасында орындалатын зікір мелодияларының жиналмай өрі нотаға түсіп, зерттелуіне бірден бір сөз бөл көнес үкіметінің діммен байланысты ғұрыптарға тығым салуы болып табылады. Ноғайлардың жаңы да сақталған соғылардың зікір әуендерін жазып алу мүмкіндігі экспедиция кезінде туды. Бұл өннің бүгінде жетуінің әндік тарап дегіңдінформатор. «Маған жеткізген Иүсір есімді қарт. Бала кезімде жасырмауық жазырымақ — Б.Т. ойнап жүріп, ауыл шетіндегі бір ескі үйдің маңына барып қалдым. Құлағым ақырын

ғенде «Ат йетерің құтты болсын» немесе «Шораяуның тауы» болса, деп құттықтайды. Шораяу — шұлғы деген сөз. Яғни рудың жалғасы дүниеге келді деген мағынада қолданылады. Дүниеге қыз бала келгенде «Қырық туарын қайырылы болсын» деп тілек айтысады, мұндағы «қырық туар» — қырық ірі қара, бұл қыз баланың қалың мал көрсетісіекен. Осығанстың тағы бір көнеден келе жатқан, қазір де қолданыстағы салты туы бар. Бала бір жасқа толғанда нағашы атасы жиеніне сыйлық жасап, дүшарын алады. Сонымен бірге ноғайлардың есі бір дәстүрі туралы Ислам Индербаев айтты берді: «Бұл салт қазір жасалмайды. Ол — аяғы ауыр келіншек күні жаңыдағанда өз әкесінің үйіне барып босанып, қырық күн сонда болады. 40

Қазақстан ноғайларының ғұрыптық және тұрмыстық әндері

айтылған әуен талып жетті. Әуен шыққан жаққа жақын барсам, көне үйде біраз қарт жиналып, зікір салып отыр екен. Оларды тыңдасам, соғылардың діни гүрпы бойынша зікір салып отыр екен. Сөздерін түсінесем де өте ұзақ айтылған әрі жұрт назарын аудармау үшін өте ақырын орындалған зікірді сонына дейін тыңдадым. Бұл шамамен шалтықтың алдындағы жылдар, яғни отызыншы жылдар. Осы мелодия бүгінде дейін құлағымда».

Зікір мелодиясы қайталанбалы музыкалық фразалардан тұрады. Дыбыс ауқымы шаған (квинталық). Эпильялік минор ладның төменгі тетракорданда жүретін әуен төменгі бағытта 3/8 ырғағымен бірдалыпты, үздіксіз қозғалыспен орындалады. Зікір поэтикалық мәні бізге жетпей отыр.

Т ұ р м ы с - с а л т жырларының арасында ноғайлар бесік жырларын «Йди, йди» деп те атайды. Төмендегі нұсқаны С.Индербеева жазғандық.

Меним бөлем жатар-ау
Йди йди баласы-ау,
Йди йди баласы-ау,
Бал татыған баласы-ау,
Бал татыған баласы-ау.

Осы орайда ноғай этносы тілінді диалектілері туралы ақпарат бергіміз келеді. Жалпының негізгі белгі ретінде алғанда Туркиядағы ноғайлар сөз басында «дж» деп, Қобандық ноғайлар «я» әрпін қолданып, қарапайым тұрмыста бір-бірімен «ж» әрпін сөз басында қолданады. Ал Астраханьда «я» әрпіне әкімент келеді. 1957 жылдан бастап классикалық нұсқа ретінде, әдеби тіл болып «я»-ден ба-сталаытын тіп қабылданды. Ноғайлардың әдебиеті осы ресми нұсқамен беріледі.

Ноғайлар дүниеге үл келгенде «Ат йетерің құтты болсын» немесе «Шораяуның тауы» болса, деп құттықтайды. Шораяу — шұлғы деген сөз. Яғни рудың жалғасы дүниеге келді деген мағынада қолданылады. Дүниеге қыз бала келгенде «Қырық туарын қайырылы болсын» деп тілек айтысады, мұндағы «қырық туар» — қырық ірі қара, бұл қыз баланың қалың мал көрсетісіекен. Осығанстың тағы бір көнеден келе жатқан, қазір де қолданыстағы салты туы бар. Бала бір жасқа толғанда нағашы атасы жиеніне сыйлық жасап, дүшарын алады. Сонымен бірге ноғайлардың есі бір дәстүрі туралы Ислам Индербаев айтты берді: «Бұл салт қазір жасалмайды. Ол — аяғы ауыр келіншек күні жаңыдағанда өз әкесінің үйіне барып босанып, қырық күн сонда болады. 40

сүт қатып тары салған, немесе ашы күрт, кейде ашы күрдақпен беретін шайын ішіп өссем де тұз бен бұрыш қосылған шай жүре қоймады. Сонда үй иесі Сайрат ханым: «Қытай мен Монғолиядан келген қазақ бауырлар әлі күнге дейін шайға тұз салып ішеді ғой», — деп сары шайдың дәміндегі екі ұлтқа ортақ дәстүр екенін салды. Иә, ноғайлардың шайды құрметтеген сөз тіркестері өлеңдерде, жырларда ұшырасады. Осындай сары шайын әлі күнге дейін шетін ноғайлар негізінен Ақтауда тұрады. Олар арнайы «тақта шайды» шетелден алдырып, зымал адыста бір қайнақта бұқтырып, оған табиғи құймақ, тұз, қара бұрышын қосып дәмдеп ішеді. Ал өгін басына, жолға шығар болса қайнаған шайды сүтсіз, құймақ қоспай суытып, салқын күйінде суын етіп ішеді. Тағы бір ерекшелігі, сары шайдың үлкен адыспен деген құрметтің белгісі болып табылады.

Ноғайтанушылар өз еңбектерінде көптеген салттардың қолданыстан шығып қалғандығын алға тартады. Ресейдегі ноғайлар үйлену тойының ең бір үлкен гүрпы келін керсету жаңа түскен келіншекті қайын жұртымен таныстыру, оның бетін ашып, жақын керсету үшін айтылады. Жаңа түскен келіге лезгинка билеген жастар, жаңа туған-туысқандары, жақынды еоздерін бағағылы сыйлықтарын ұсынады.

Ал Туркияның Кони маңындағы Атылбашы, Көзтеңгіл, Қырқ қуы және Анкара қаласы Ақын, Секер деген ноғай ауылдары араларында ноғайлардың қыз ұзату және келін түсіру тойларында жергілікті дәстүрлер мен музыка айтарлықтай (басы) деңгейде қолданысқа

19 апреля 2013
ahiska60@mail.ru

Лучший трехзвездочный Отель города Астана «Тенгри»

TENGRİ hotel
010000, Казахстан, ул.Майлина, 1А
Тел. 8 (7172) 41-38-38, 41-38-41
Mob.: +7 (775) 913 83 82

E-mail: sales-tengri@mail.ru
Web: www.tengrihotel.kz

- Предлагает Вам:**
- 128 Уютных и комфортных номеров
 - Организация трансфера
 - Конференц залы на 50 посадочных мест
 - Роскошный банкетный зал «Парасат» на 250 посадочных мест
 - Проведение различных видов мероприятий и торжеств
 - Шедевры национальной и европейской кухни
 - Первокласное выездное обслуживание

“Ахыска”

AMBASSADOR HOTEL ALMATY

121 Zheltoksan Street, Almaty, Republic of Kazakhstan, 050091
ул.Желтоқсан, 121, Алматы, Республика Казахстан, 050091

Phone/Тел.: +7-(727) 250-89-89, 50-89-45... 49
Fax/Факс: +7-(727) 272-64-41
www.ambassadorhotel.kz
e-mail: ambassadorhotel@msn.com

Premier Alatau
HISTORICAL HOTEL & BUSINESS CENTER

Premier Alatau
HISTORICAL HOTEL & BUSINESS CENTER

Dostyk ave. 105, 050051, Almaty, Kazakhstan

Тел.:007 (727) 2581111
Fax: 007 (727) 2581555

Premier Alatau
HISTORICAL HOTEL & BUSINESS CENTER

■ Организация семинаров и конференций

■ Conferences and seminars organization

8-701-378-89-92

■ Аренда офисов 15 долл. США/кв.м.

258-15-56, 8-777-229-35-08

■ Offices for RENT 15 USD/sg.m

www.alatau-hotel.kz

Əli Şamil

(Əvvəli ötən sayılarımızda)

BU GÜN

Nazlı yardan namə gəldi, üzüldü canım bu gün.
Açmışam yara məlhəmi, hanı loğmanın bu gün?
Adularım çar guşədə bəklilər yollarını.
Əllərində tiği-şəmsir, tükərlər qanım bu gün.

Qara bağırm şən-şən oldu, ya çürür, ya delinə.
Sevni sevənə ver ki, düşməsin yad əlinə.
Öldürürsən özün öldür, vermə cəllad əlinə.
Bu dərdlərə əlac eylə, şahı-sultanım, bu gün.

Bu dünya fani dünyadır, qalmadı Süleymana,
Xəstənin cürmü-günahın əfv eylə, ya Rəbbinə.
Şükür olsun ol Xudama, səd həzar həmdü sənə.
Şərəfim islam yaratmış, qanı Sübhənim, bu gün.
(V.H., səh. 52)

GEDƏR

Ayax kəsmə dos kövünən, nazlı yar əldən gedər.
Naşı bağban bağ bəsləyif, heyva, nar əldən gedər.
Aşnanın tərşini qılıb, meylini vermə yada.
Yad gəlib aşna oluncə, aşna yar əldən gedər.

Gecə, gündüz gün dolanar, gərdeş eylər ayınan.
Ağ üzündə qoşa xallar, düzülürdü sayınan.
Məğrülənmə dəli könlü, qonuş hər gədaynan.
Bir gün olar dəvri dönar, dəvət-əvar əldən gedər.

İsdə səni isdiyeni, keçmə onnan heç necə.
Nazlı yar qəzabə gəlib, ələ gəlməz heç necə.
Xəstə diyər saxla məni, hax qonağı bir gecə.
Ay dolanı, illər keçər, ixidə əldən gedər.
(M.T., səh. 19-20)

GƏLƏR

Ay ağalar, fani dünya, dövr edib dolana gələr,
Dolanarkən ay ilə gün o axır zamana gələr.
Axır zaman bilsəydi iyidin o zaman soralar suçun.
Həzrəti İsmayıl üçün, qoç, quzu qırvana gələr.

Dörd kitabə qələm çalax, bu sözdən nəsihət alax,
Axırda imana gələk, İmanı hər yətən bilməz, səbəbin hər yətən bilməz,
Xəstə, günün belə gəlməz, bir gün sira sana gələr.
(İ.Ə., səh. 23)

HƏVƏSİNNƏN

Yaxşı olar baş qoyasan, bir gözəlin qucağına,
Yanağın bu yanağına, dodağın o dodağına.
Tutasan əllərindən, dolanasan otağına.
Yuxun da gəlməz yatasan, belə yarın həvəsinnən.

Qarannıxdə dadi olmaz, məşhəlini yandırasan.
Həmi sağa, həmi sola, müleyimcə

döndərasən.
O sənnən küşk tutacaq, başağrının sən yixasan.
Yuxun da gəlməz yatasan, belə yarın həvəsinnən.

Xəstə deyər: Ey camaat, heç kəs qınamasın məni.
Cavan ikən, görə-görə tərək etmək olmaz dünyanı.
Nə olaydı pambix kimi, quyruğa bənzər canı.
Yuxun da gəlməz yatasan, belə yarın həvəsinnən.
(İ.Ə., səh. 6-7)

M.T. variantındakı şeir belədir:
Xoş olur baş qoyub yətməx bir gül andam qucağına,
Oturdasan qucağında, həm sağına, həm soluna,
Tutasan əllərindən, dolanasan

Ta ki, tifi çağlarımnən çəkdim dərdi-bəlasını,
Qurasan top-tüfəngi, alasan hər qəlasını,
Xəstə Hasan qurtula onun dərdi-bəlasinnən.
(səh. 8-9)

İPDİDA

Kim bilir ki bu dünyaya kim gəlipdi ibdida,
Artıdı adam, doldu cahan, kim ölübdü ipdida,
Adəm ki Havvayı aldı, nə verdi nigahına,
Dörd kitabın qələmini kim çalıpdı ipdida.

Oxudum elif hecasını, əlif daha mimi idi,
Gecə, gündüz əzbərlərdim, axır

görməz”, 9-da “qonuşma”- “danışma”, 10-da “Çalışınən dost olasan bir əhli comərdinən”, 12-də “İnnən belə belə atəş, belə nara kimdə var.” (səh. 53)

M.T. variantında misralardakı fərq belədir: 2-də “kimi” “təki”, 3-də İ.Ə. variantıyla eynidir, 5-də “mənimkindən yən betər”- “mənimkindən bəşbetər”, 6, 7-də “ Birisi sinəmdə sizlər, bax biri yanar tutar, Canımda binə salmış, biri bəş olmuş yatar, 9-da “Gəl biçərə Xəstə Hasan”- “Xəstə Hasan der bu dünyada”, 10-da “Çalış ki” -“sən çalış ki”, 11-də “Çox aşılqlar”- “Nəçə aşix”, 12-də “Bizdən sora belə atəş, belə yara, kimdə var?” (səh. 7-8)

A.H. nəşrində misra fərqləri belədir: 3-də İ.Ə. variantındakı kimidir, 4-də “Durum”-“varem”, 5-də “kasdənən”-“keşin”, “yən betər”, “bəş-betər”, 6, 7, 8-də “Birisi sinəmdə yanar, birisi də yanub tütər, Təbib gəlməz, məlhəm

Xəstə Hasanın nəsli və ömür yolu

dərsim sin idi.
Ey ustadım, ən əvvəl dinə gələn kim idi,
Beş vaxt namaz fərz oldu, kim qıldı ipdida.

Xəstə Hasan aşiq oldu həm farza, həm sünnətə,
Aman bu dünya fanidi, güvənməyən dövlətə,
Ol kimi idi, nəşib oldu getdi girdi cənnətə,
Ol cənnətin dür libasın kim geyindi ipdida.
(İ.Ə., səh. 139)

KİMDƏ VAR?!

Ey fələk, sənin əlinnən bu sitarə kimdə var?!
Mənim kimi sinə dağı, bəxti qara, kimdə var?!
Ol həbib, fəxri aləm Mustafanın eşiqinə,
Durum dolanı başına, dardə çarə kimdə var?!

MƏN

Hər kəsdenin bir dərdi var, mənimki ondan yən betər.
Bir sayisi başa varıp, biri min olub yatar.
Can evində binə salıp, birisi yanar turar.
Həkim gəlməz, məlhəm sevməz, belə yara kimdə var?!

Gəl biçərə Xəstə Hasan qonuşma namərdinən.
Çalış ki, dost olasan bir Əli comərdinən.
Çox aşılqlar gəldi keşdi, illah Kərəm dərindən.
Belə atəş, belə sövdə, bizdən sonra kimdə var?!

İ.Ə. variantında misra fərqləri belədir: 3-də “iki səhvər, bir Məhəmməd Mustafanın eşiqinə”, 6, 7-də “Birisi yaxamdan tutar, birisi yanımdan ötar”, “Dolubdur ömür gününim, biri min olmuş yatar”, 8-də “məlhəm”-“loğman”, 9-da “Ey Xəstə, Hasan sən də ki, qovuş o bir mərdnən”, 11-də “çox”- “nəçə min”, 12-də “Məndən sonra belə atəş, belə alov kimdə var?” (səh. 6)

V.H. nəşrində misra fərqləri belədir: 3-də İ.Ə. variantıyla eynidir, 5-də “kasdənən”-“kimsənən”, 6, 7-də “Birisi sinəmdə sizlər, birisi yanar, tütər, Hər tərəfdən vədələnməmiş- biri min olmuş yatar”, 8-də “Həkim gəlməz” -“Təbib

(davamı var)

УРОК КАЗАХСКОГО ЯЗЫКА

путеводитель	жол сілтегіш
радиопередача	радиохабар
радиоприемник	радиоқабылдағыш
сборник	жинақ
справочник	анықтамалық, анық дрыш
статья	макала
страница	бет
типография	баспахана
художник	суретші
художественная литература	көркем әдебиет
тура	
фотокорреспондент	фототіліші
частота	жілік
читатель	оқырман
чистый лист	таза бет

Названия традиционных казахских блюд

Қазақтың дәстүрлі тағам аттары	
казы	конская колбаса
шұжық	чужик (колбаса из конины с жиром)
жая	жая (полуфабрикат из филейной части конины)
жал	жал (полуфабрикат — жирная часть конской туши под гривой)
карта	карта (полуфабрикат из толстой конской кишки)
жент	жент (приготавливается особым образом из толченого пшена с добавлением сливочного масла, сахара, изюма)
ірімшік	иримшик (приготавливается из створоженного молока путем длительной варки до красноты с последующим просушиванием), творог
қоспа	қоспа (приготавливается особым образом из толченого ирмшишка с добавлением топлёного конского жира или топлёного сливочного масла, меда или сахара, изюма)
талқан	толконо (из жареного пшена или пшеницы)
минпалау	минпалау (приготавливается из мяса и мяса вареной бараньей головы)
асіп	асип (казахская колбаса) — приготавливается из свежего конского мяса с добавлением риса, лука перца черного
куырдақ	куырдақ (казахская поджарка)
баліш	мясной пирог
күрт сорпа	бульон с куртом
бауырсақ сорпа	бульон с бауырсаками
бесбармақ	бешбармақ (мясо по-казахски)
орама	пирог с мясом
койыртпақ	стуженный айран
шалап	айран, разбавленный водой
іркіт	иркит (кислое молоко, из которого готовят курт)
сүзбе	сүзбе (продукт, получаемый в результате отделения сыворотки из кислого молока)
күрт	курт (молочный продукт, приготовленный из кислого молока)
қымыз	кумыс (напиток, приготовленный из кобыльего молока)
шұбат	шубат (напиток, приготовленный из верблюжьего молока)
таба нан	хлеб, испеченный на сковороде
бауырсақ	бауырсақ
күлше	хлеб, испеченный на углях
шелпек	лепешка (тонкая лепешка, жаренная на масле)
На приеме у врача (дәрігердің қабылдауында)	
Можно войти?	Кіруге бола ма?
Войдите	Кіріңіз
Садитесь	Отырыңыз
Как фамилия?	Фамилияңыз кім?
На что вы жалуетесь?	Қай жеріңіз ауырады?
У меня боли в сердце	Жүрегім (асказаным, белим) ауырады
У меня жар, повышенная температура	Қызуым көтеріліп отыр
Я ...	Мен ...
— сломал руку	— қолымды сындырып алдым
— вывихнул палец	— саусағымның бұзынды

УРОК ТУРЕЦКОГО ЯЗЫКА

65. KART YAZMA	НАПИСАТЬ ОТКРЫТКУ («НАПИСАНИЕ ОТКРЫТКИ»)
Alıcınm	Получатель
Adı-soyadı	Имя – фамилия
Adres	Адрес
Sevgili Lena!	Дорогая Лена!
Göndermiş olduğun kartı aldım ve çok mutlu oldum. Çok teşekkür ediyorum.	Я получил открытку, которую ты отправила, и был очень рад. Большое спасибо.
Karttaki resim de çok güzeldi. Lena, yaz tatilinde bana yapmış olduğun Moskova davetini memnuniyetle kabul ediyorum.	Рисунок на открытке был очень красивый. Лена, я с удовольствием принимаю приглашение в Москву, которое ты сделала мне на летнем отдыхе.
Resimlerde ve televizyonda birçok kez gördüğüm Moskova'yı gezmekten çok mutlu olacağım.	Я много раз видел Москву на картинках и по телевизору и буду очень рад прогуляться там.
Saygılarımla, Hasan Taş	С уважением, (saygı – уважение, почет) Хасан Таш
66. FUTBOL	ФУТБОЛ
Hasan, sen sporu sever misin?	Хасан, ты любишь спорт?
Tabiki, Erdal'ım (Erdal'ığım), ben sporu, sporcuyu ve spor yapmayı çok severim.	Конечно, дорогой Эрдаль, я люблю спорт, спортсменов и люблю заниматься спортом.
Hangi sporu çok severisin?	Какой спорт тебе больше нравится?
Farketmez, hepsini severim.	Все равно (оно делает различия), я все люблю.
Senin ilgini çeken bir branş yok mu? Basketbol, futbol, tenis, yüzme... vs.	Нет какой-нибудь отрасли (= вида спорта), интересующей тебя? Баскетбол, футбол, теннис, плавание... и т. д.
Evet, var. Ben futbolu çok seviyorum. Hangi takımı tutuyorsun?	Да, есть. Я очень люблю футбол. За какую команду болеть (tutmak – держать)?
Önce Milli takımı tutarım, sonra Galatasaraylıyım.	Сначала я болел за сборную («национальную команду»), потом стал болеть за «Галатасарай» («стал галатасарайским»).
Oo! Ben de Galatasaraylıyım. Bugün Galatasarayın macı var, gidelim mi? Nerede oynayacaklar? İstanbul'da.	О! Я тоже за «Галатасарай». Сегодня есть матч «Галатасарай», пойдём? Где будут играть? В Стамбуле.
Hangi statta? «Alisamiye» stadında. Kiminle oynayacaklar? Beşiktaşla oynayacaklar. Tamam, gidelim. Ben de uzun zamandır maçları gitmemiştim. Haydi o zaman...	На каком стадионе? На стадионе «Алисаминен». С кем будут играть? Будут играть за «Бешикташ». Хорошо, пойдём. Я тоже давно не ходил на матч. Давай тогда...

Алфавит турецкого языка

A a	B b	C c	Ç ç	D d	E e	F f	G g	Ğ ğ	H h
a	bə	džə	çə	də	z	fə	gə	çm.	çm.
[ɑ]	[b]	[dʒ]	[tʃ]	[d]	[e]	[f]	[g]	прим.	прим.
I ı	İ i	J j	K k	L l	M m	N n	O o	Ö ö	P p
ı	и	жэ	кэ	лэ	мэ	нэ	о	çm.	пэ
[ɯ]	[i]	[z]	[k, kʲ]	[l, lʲ]	[m]	[n]	[o]	прим.	[p]
R r	S s	Ş ş	T t	U u	Ü ü	V v	Y y	Z z	
rə	sə	şə	tə	y	çm.	və	й'э	zə	
[r]	[s]	[ʃ]	[t]	[u]	прим.	[v]	[j]	[z]	

ПРИМЕЧАНИЯ:

- Если буква Ç, ğ стоит между мягкими гласными (e, i, ö, ü), между твердой гласной (a, ı, o, u) и согласной, или же после твердой гласной в конце слова, то она не читается, а удлиняет предыдущую гласную и придает ей некое горловое звучание. Например: sağımak (чаирмак), yağ (йаа), sağlam (саилам).
- Если буква Ş, ğ стоит между двумя мягкими гласными, между мягкой гласной и согласной, или же после мягкой гласной на конце слова, то она читается, как й с четким горловым звучанием. Например: siğir (сигир), çığ (чий).
- Буква H, h читается, как в слове «ого!»
- Буквы ö, ü читаются мягко, то есть как в немецком языке буквы ö, ü (ö - звук, получаемый слиянием о и е, ü - звук, получаемый слиянием у и ю).
- Буквы латинского алфавита X, Q и W используются в перенятых словах и словах иностранного происхождения.

Burç yorumları

Koçlar

Yeni Ay enerjisi ile iyi bir haftaya giriyorsunuz. 5 Haziran'a kadar Koç burcunda kalacak olan Uranüs, öne çıkma fırsatı verecek. İşletme elinizde tutma arzunuzun işareti ediyor. Geçen haftaya göre güç savaşları yine devam edecek ama aynı ciddi olmayacak.

Boğalar

Önemli kararlar. Bu hafta yeni sözleşmeler söz konusu. Her şey 10 Nisan'dan yeni ayı takip eden 10 gün içinde olacak, iş patlaması var. Kendi değerlerinizi yükseltmenin tam zamanı. Zenginlik ve bolluk temsilcisi Jüpiter kadensel alanınızda dolasmaya başlayacak ve sizi her türlü olumsuzluk karşısında koruyacak, beklenmedik iyiliklerle karşılaşacaksınız. 12 Nisan'da Plütön'ün gerilemesiyle ise bazı önemli kararlar alınmaz gerekebilir.

İkizler

Şanslar ve maddi fırsatlar. Haftaya Jüpiter'in koruması altında baylıyorsunuz. Geleceğinizi ilgilendiren fikirler, şanslar ve fırsatlar, haziran ayının son haftasına kadar sizinle olmayı devam edecek. Çok az para sarf ederek olağanüstü bir çevreye sahip olabileceğiniz, hayatınıza pek çok yeni insan girecek. Bazılarının belirli bir amacı olacak ve girdikten kısa süre sonra çıkacaklar.

Yengeçler

Kariyer fırsatları, liderlik ve diğer sorumluluklar ön plana geçmiş durumda. Mücadele dolu günler geçireceğiniz ve aynı anda birkaç önemli konuya uğraşacaksınız. Stratejik bakış açınıza çalıştığınız, galip gelen siz olacaksınız. Sevgili Yengeçler. Bazı konuların üstüne gitmemenizde, hatta üstü açılmayacak şekilde bir sandığa kilitlemenizde fayda var. Bazı kişiler önerilerinizi kulak vermeyor veya rehberliğinizi dikkate değer bulmuyor olabilir.

Aslanlar

Sürpriz şekilde ortaya çıkan iş gelişleri, hızlı ve yoğun çalışmalar söz konusu. Siz işten ayrıldıysanız ya da kendinizin sahibiyse, sizin dışınızda gelişen olaylar yüzünden zorlanmalar yaşayor ve umudunuzu neredeyse kaybetmek üzereyseniz bu olumlu süreç işi değerlendirilmelidir. 10 Nisan'daki yeni ay iş ve para için sizin tarafınızda olacak ama sadece siz bunun uğraşır ve izin veriseniz.

Başaklar

Başakların alanında geçen bir haftaya giriyorsunuz. Üst düzey birinden beklediğiniz bir iyilik göreceksiniz. Şansınız iş hayatınız kariyeriniz ve toplumsal imajınız ilgilendiren konularda büyüme sağlayacaktır. "O" büyük girişimde bulunmanız, yüksek güven gerektiriyor. Ama kendinizi asla olmayaçağınza inandırmak yerine nası olacağına odaklanmanız daha doğru olur. Sizle aynı amaçlara sahip ciddi kişilerle bir araya gelebilirsiniz.

Teraziler

Bu hafta Teraziler burcunda gerçekleşen yeni ay, ilişkilerinizin altını çiziyor... Barakın bazı şeyler değişsin! 9,

10, 11 Nisan tarihleri ağırlıklı olmak üzere +1- bir aylık süreçte ailenizi veya evinizi ilgilendiren konularla gergin etkiler söz konusu olabilir. Kişiler, değişen ilişki formları ilişkinizde ya da ailenizde veya evle ilgili baskı yaratabilecek konular ev başlıklı olaylarda stres nedeni olabilir, o günlerde yaşanabilecek gelişmeler devamındaki 6 ayda etkisini sürdürebilir.

Akrepler

Bu hafta sizin sihirli değneğiniz kendisinizdir. Bir süredir büyük bir dönüşüm içindedir. Kendi kural-larınızı netleştirin. Yazartık, iletişim, tanıtım, medya, yurt dışı ve reklam alanlarında önemli çalışmalar yap-yor sanız, yakın ilişkilerin ve sözleş-melerin önemli rolü olabilir. İşle, kari-yerinizle veya toplumdaki imajınız etkileyecek konularla ilgili önemli kararlar alabilir, bazı olumlu adımlar atabilirsiniz.

Yaylar

İyi haberler geliyor Kariyer yüksel-tişe ilerinde ve özel hayatınızda, eğlenceli bir hafta sizi bekliyor. Tek yapmanız gereken iyimler bakım az-ı-nuz korumak. Risk almak, spekülasyon konularında karar vermek, toplantılar-da kendinizi sahneye atmanız, düşün-düğünüzden daha iyi sonuçlar getirecektir. Birçok kişiye temasınız ve bepsi de size şans ve fırsat kaplarını aralayor.

Oğlaklar

Aksiyon alınması gereken bir haf-taya giriyorsunuz. Geçen hafta pek çok sıkıntılı işle boğuşmuş olabilirsiniz. Ama merak etmeyin bu hafta çok daha rahat geçecek. İnanılmaz fırsat-larla karşılaşacaksınız. Çalışmalarınızı, yükümlülüklerinizi zorlanmadan yerine getirecek, daha fazla işin altı-na girmekten korkmayacaksınız. Çalış-malarınızı tamatin edecek, eğlenceli olacak.

Kovalar

Geçen hafta dolunayın etkisiyle işe aşkla ilgili yaşadığınız sıkıntılar, bu hafta tam tersine dönüşüyor. Kova-lar, Neptün'ün Balık burcuna geçişi ile birlikte, uzun yıllardan beri gın-demde olan, maddi güvensizlikler ve işel dengesiyle ilgili boğuşmak, yasa-na da bulutların arkasından bakarak ilerleme durumunda kalmak gibi sık-ıntılar artık aşacaklar. Hareket edin, iş ziyaretlerini bu hafta yoğunlaştır-manız, her şeyi hızlandıracaktır.

Balıklar

Yeni ayta birlikte Finansal konu-larda değişimler var. Her şey yeniden yapılandırılıyorsunuz sevgili Balıklar, korkmayın Kendinizi manevra alanı yaratmalısınız. Belli alanda kaliteli kal-mamak için ekstra gayret gösterme-niz gerekse de, her şey bittiğinde buna değdiğini fark edeceksiniz. İş hayatınızda yaptıklarınızın ve kariyerinizin başardıklarınızın büyük bir kısmı, 2015'e kadar katlanarak çoğalabilir.

Гороскоп

с 22 по 28 апреля 2013 года

ОВЕН
В понедельник откажитесь от всяких дел, если это конечно возможно. Настроение будет в упадке, а обстоятельства никак не способствуют проявлению себя. В подобные дни лучше свести все внешние контакты к минимуму.

ТЕЛЕЦ
Вам рекомендуется свой взор на самого себя, а лучше — в свой внутренний мир. Именно в нем кроются ответы на многие беспокоящие вас вопросы.

БЛИЗНЕЦЫ
Эта неделя пройдет в очень тесном контакте с людьми. Каждый день вас будет окружать множество различных людей: друзья, родственники, знакомые, коллеги и просто случайные встречи.

РАК
На этой неделе вы будете как никогда эмоциональны, и тому, конечно же, есть свои причины. Причем эмоции ваши будут литься через край и каждый раз через разный. В начале недели есть опасность расстроиться по пустякам, впасть в апатию и меланхолию.

АНЕКДОТЫ:
Муж - жене:
- Ты ж зарекалась, не ешь после шести! Что делаешь в холодильнике?
- Перестановку...
- Во сколько ты будешь дома?
- Пора уже запомнить, что по пятницам я прихожу домой в субботу!
...
- Ты где была?
- На встрече одноклассников...!

ЛЕВ
Для Львов неделя будет благоприятной, особенно в вопросах взаимоотношений между двумя людьми. Но скорее всего эти отношения будут связаны отнюдь не с романтикой, а с работой. Поэтому флирт не предвидится.

ДЕВА
Все в ваших руках и с этим нельзя поспорить. Удачна ли будет текущая неделя целиком и полностью зависит именно от ваших действий и винить кого-то другого в этом нет смысла.

ВЕСЫ
Постарайтесь посвятить эту неделю если не самому себе, то своей семье, близким и дорогим вам людям. Особенно важно уделить внимание пожилым членам семьи, кому-то из них может потребоваться ваша помощь и поддержка.

СКОРПИОН
Хорошо проведете время на этой неделе с человеком, который будет разделять ваши чувства, взгляды на мир и сможет поддержать в трудную минуту.

СТРЕЛЕЦ
Вы как всегда на коне. Даже если - Я думаю, что нет! Сбросился Петя с моста, блондинка достает деньги. Брюнетка:
- Не надо, я уже смотрела этот фильм!
- Я тоже, но не думала, что он еще раз сбросится!
...
Учительница задала сочинение на тему «Если бы я был директором». Все дети скрипят перьями, один Вовочка задумчиво смотрит в окно. Учительница:
- Вовочка, а ты почему не пишешь?
- Секретаршу жду.

кто-то считает, что вы не правы и поступаете не так как следовало — для вас не имеет никакого значения свое мнение, ведь есть своя голова на плечах, которая говорит, что вы делаете все так, как надо.

КОЗЕРОГ
Расслабьтесь — эта неделя спокойствия и отдыха. Нет, совсем без дел вы не останетесь, но все дела будут вам в радость. Даже от обычной работы вы сможете получить удовольствие.

ВОДОЛЕЙ
Эта неделя очень благоприятна для развития отношений, разрешения имеющихся проблем и гармонизации отношений, построения планов на будущее — в общем, всех тех действий, которые позволят вывести ваши отношения на новый, более устойчивый и приятный уровень жизни.

РЫБЫ
Вы склонны слишком меркантильно относиться к близким вам людям, к своему окружению, друзьям. Конечно, в трудную минуту можно попросить у них помощи, но не стоит злоупотреблять этим. И тем более пытаться нажиться за счет других людей, особенно.

Дам сарайың ашапты! / Открывая богатый вкус!

www.rakhmet.kz

astro BT

Республика Казахстан
г. Алматы, 050011
ул. Бурундайская, 93 а

ТОО "Астро БТ"

Тел. / факс: + 7 (727) 235 77 65, 235 78 23
E-mail: astrobt@mail.ru

KZI BANK ZiraatBank

Kazakhstan-Ziraat International Bank

Genel Müdürlük Almatı
Kloçkova Cad., № 132 (Avezov ve Satpayev Köşesi), Almatı, Kazakistan
Tel.: +7 (727) 250 60 80
Fax: +7 (727) 250 60 82
Call center: +7 (727) 250 10 15

Astana Şubesi
Sarıarka Mah. Moskovskaya Cad., № 16/5 Astana, Kazakistan
Tel.: +7 (7172) 30 32 47/48/49
Fax: +7 (7172) 30 32 44
E-mail: astana@kzibank.kz

Şimkent Şubesi
Askarova Cad. 38, 160005, Şimkent Şehri, Kazakistan
Tel.: +7 (7252) 56 32 18
Fax: +7 (7252) 56 25 37
E-mail: shymkent@kzibank.kz

www.kzibank.kz

Поздравляем!

АХМЕТОВА АГАЛИ поздравляют мама, папа, бабушка, дедушка и все родные и близкие! Желаем ему крепкого здоровья, мирного неба над головой, много радостей в жизни, высоких побед и всегда открытой дороги!

На праздничном торте, скорей посмотри, Зажглись и горят ярко свечечки три! Три годика значит тебе, наш родной, Прими поздравления в праздник ты свой!

Желаем тебе быть, как прежде, веселым, Послушным и добрым, смыслёным, задорным! Здоровья желаем, хороших друзей, Расти и крепчай, становись всё сильней!

ВЕНЕЦИЯ

Время работы: с 11.00 - 24.00

Кавказская и европейская кухня
Живая музыка
Летняя площадка
Уютный интерьер
Гостеприимная атмосфера

г. Алматы, ул. Каирбекова (Талгарская) 72,
ул. Богенбай батыра
Тел.: 293-81-67

Мы рады видеть Вас!

Цены приятно удивят вас

Газета Турецкого этнокультурного центра РК
Собственник: Товарищество с ограниченной ответственностью «Газета АНІСКА - АХЫСКА» (г.Алматы)
«Газета поставлена на учет Министерством культуры и информации Республики Казахстан за №9528-Г от 9 октября 2008 года».
Выходит еженедельно
Редакционный совет возглавляет Зиятдин Касанов, президент правления Турецкого этнокультурного центра Республики Казахстан

Kazakistan Cumhuriyeti'ndeki Ahıska Türklerin Gazetesi
«Газета АХЫСКА - АНІСКА», Almatı.
Yayın Ruhsatını veren makam: Kazakistan Kültür ve İletişim Bakanlığı
Ruhsat tarihi ve sayısı: 9528-Г от 09.10.2008
Yayın Kurulu Başkanı: Ziyaeddin İsmihan oğlu - АНІСКА ТҮРКЛЕРІ МІЛЛІ МЕРКЕЗІ БАШКАНИ

РЕДАКЦИОННЫЙ СОВЕТ:
Зиятдин Касанов
Зелимхан Ягуб
Байрамалы Ахмедов
Хусейн Касанов
Садыр Эйбов
Шахисмаил Асиев
Фуат Учар
Расим Кушалиев

YAYIN KURULU:
Ziyaeddin KASANOV
Zelimhan YAKUB
Bayramali AHMEDOV
Huseyin KASANOV
Sadir EBOV
Shahismail ASIYEV
Fuat UCAR
Rasim KUSALIYEV

Rövşen Məmmədovlu - Baş Redaktor
Janna Ajmuhamedova - Sorumlu sekreter
Saniyam Kayukova - Sekreter
Aygul Gabsattarova - Muhabir
Banu Kalböre - Muhabir
Altınuş Naregeyeva - Muhabir
Oksana Belobab - Dizayn
Zeynep Aliyeva - Muhabir
Rufina Eyubova - Muhabir
Sadir Hasanov - Bölge muhabiri

Ровшан Мамедовлу - главный редактор
Жанна Ажмухамедова - ответственный секретарь
Саниям Каюкова - помощник главного редактора
Айгуль Габсаттарова - корреспондент
Бану Калторе - корреспондент
Алтынай Нарегеева - корреспондент
Оксана Белобаб - дизайнер и верстка
Зейнаб Алиева - корреспондент
Рудина Эюбова - корреспондент
Садир Хасанов - региональный корреспондент

АНІСКА

Адрес редакции: 050002, г.Алматы, ул. Джангильдина, 31.
тел.: 8 (727) 278-59-33, факс: 278-59-29.
E-mail: ahiska60@mail.ru
Электронная версия газеты: www.ahiska-gazeta.com
Газета отпечатана в типографии ТОО РПІК «Дәуір» г.Алматы, ул. Калдыкбаева, 17.
тел.: 273-12-54, 242-45-20.
ЗАКАЗ № 2580
ОБЩИЙ ТИРАЖ В МЕСЯЦ 10 000 ЭКЗ.